

627

Besluit van 2 december 1985 ter uitvoering van de Wet op de Ruimtelijke Ordening (Besluit op de ruimtelijke ordening 1985)

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van Onze Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer van 25 januari 1985, no. MJZ 2515023, Centrale Directie Juridische Zaken, afdeling Wetgeving;

Gelet op de artikelen 2a, eerste en tweede lid, 2c, 3, tweede lid, 4a, negende lid, 17, tiende lid, 18, eerste en derde lid, 18a, eerste en tweede lid, 19, vierde lid, 36, 51, tweede, vierde en vijfde lid, 52, eerste en derde lid, 53, derde lid, 55, tweede lid, en 57 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening alsmede de artikelen 45 en 76, derde lid, van de Wet geluidhinder;

De Raad van State gehoord (advies van 23 september 1985, no. W08.85.0054/14.5.39);

Gezien het nader rapport van Onze voornoemde Minister van 25 november 1985, no. MJZ 25N5055, Centrale Directie Juridische Zaken, afdeling Wetgeving;

Hebben goedgevonden en verstaan:

HOOFDSTUK I

Begripsbepaling

Artikel 1

In dit besluit wordt verstaan onder:

Onze Minister: Onze Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer;

de wet: de Wet op de Ruimtelijke Ordening.

HOOFDSTUK II

Rijks planologisch beleid

Artikel 2

1. Een plan als bedoeld in artikel 2a, eerste lid, van de wet wordt aangeduid als planologische kernbeslissing.

2. De Ministerraad kan een plan voor bepaalde aspecten van het nationaal ruimtelijk beleid, dat niet reeds bij of krachtens enige wet als zodanig is aangemerkt, als plan bedoeld in artikel 2a, eerste lid, van de wet aanmerken.

Artikel 3

1. Een plan als bedoeld in artikel 2a, eerste lid, van de wet geeft aan:
 - a. welke betekenis aan de daarin opgenomen beslissingen moet worden gehecht;
 - b. in welke mate de daarin opgenomen beslissingen zijn afgewogen;
 - c. welke betekenis aan de daarin opgenomen plaatsaanduidingen moet worden gehecht.
2. Het plan kan tevens aangeven welke van de daarin opgenomen beslissingen van wezenlijk belang zijn.
3. In het plan kan worden aangegeven in hoeverre bij de herziening of intrekking van het plan of onderdelen daarvan toepassing zal worden gegeven aan het bepaalde in artikel 2a, tweede, derde, vierde of vijfde lid, van de wet.

Artikel 4

1. Een structuurschets geeft inzicht in mogelijke ontwikkelingen die van belang kunnen zijn voor het nationaal ruimtelijk beleid op de lange termijn, de middellange termijn daarbij tevens in beschouwing genomen, en bevat de hoofdlijnen en beginselen voor één of meer aspecten van dit beleid. Een structuurschets gaat vergezeld van één of meer kaarten waarop de hoofdlijnen en beginselen voor zover mogelijk in beeld zijn gebracht.
2. Een structuurschema bevat met betrekking tot een bepaalde sector van het rijksbeleid hoofdlijnen en beginselen van algemeen belang voor het nationaal ruimtelijk beleid en geeft in het bijzonder inzicht in de ruimtelijke aspecten van die sector op de lange termijn, de middellange termijn daarbij tevens in beschouwing genomen. Een structuurschema gaat vergezeld van één of meer kaarten waarop de ruimtelijke aspecten van het beleid in die sector voor zover mogelijk in beeld zijn gebracht.
3. Een ontwerp voor een structuurschets of voor een structuurschema bevat de elementen genoemd in het eerste of tweede lid.

Artikel 5

1. Een ieder kan uiterlijk een maand na afloop van de termijn van terinzageligging van het ontwerp van een plan als bedoeld in artikel 2a, eerste lid, van de wet schriftelijk zijn opvattingen kenbaar maken omtrent dat ontwerp aan de eerst verantwoordelijke van Onze Ministers als bedoeld in artikel 2a, eerste lid, van de wet.
2. Onze Ministers, wie het aangaat, kunnen zonodig, in aanvulling op het bepaalde in het eerste lid andere mogelijkheden bieden tot het kenbaar maken van opvattingen omtrent het ontwerp. Zij doen daarvan mededeling in de bekendmaking, als bedoeld in artikel 2a, tweede lid van de wet.

HOOFDSTUK III

Provinciaal planologisch beleid

Artikel 6

Gedeputeerde Staten verrichten ten behoeve van de toekomstige ruimtelijke ontwikkeling van het gebied van de provincie onderzoek naar de bestaande toestand in en naar de mogelijke en wenselijke ontwikkeling van de provincie.

Artikel 7

1. Een streekplan, een plan tot uitwerking daarvan, als bedoeld in artikel 4a, achtste lid, van de wet alsmede ontwerpen daarvoor worden vervat in:

- a. een beschrijving van de meest gewenste ontwikkeling in hoofdlijnen van het in het plan begrepen gebied en, voor zover nodig, van de fasen, waarin die ontwikkeling zich zou moeten of kunnen voltrekken;
 - b. een of meer kaarten met bijbehorende verklaring waarin deze hoofdlijnen voor zover mogelijk in beeld zijn gebracht.
2. Een streekplan, een plan tot uitwerking daarvan alsmede ontwerpen daarvoor gaan vergezeld van een toelichting, waarin zijn neergelegd:
- a. de aan het plan ten grondslag liggende gedachten en de uitkomsten van het in artikel 6 bedoelde onderzoek, voorzover dit onderzoek het in het plan begrepen gebied betreft;
 - b. de rapportering over het bij de voorbereiding van het streekplan gevoerde overleg en over de uitkomsten daarvan.

Artikel 8

De kaarten worden ingericht met inachtneming van de volgende voorschriften:

- a. de kaarten worden getekend op een duidelijke ondergrond;
- b. de begrenzing van het gebied waarop het plan betrekking heeft, wordt met een duidelijke lijn op de kaarten aangegeven;
- c. de kaarten worden vervaardigd op een schaal van bij voorkeur 1 op 50 000;
- d. indien het plan wordt vervat in meerdere kaartbladen wordt een overzichtskaart op kleinere schaal daaraan toegevoegd;
- e. op de kaarten worden schaal en noordpijl aangegeven.

HOOFDSTUK IV

Gemeentelijk planologisch beleid

Afdeling 1

Structuurplannen en bestemmingsplannen

§ 1. Algemeen

Artikel 9

1. Burgemeester en wethouders verrichten ten behoeve van de toekomstige ruimtelijke ontwikkeling van het gebied der gemeente onderzoek naar de bestaande toestand in en naar de mogelijke en wenselijke ontwikkeling van de gemeente.
2. Bij de voorbereiding van een ontwerp voor een bestemmingsplan heeft het in het eerste lid bedoelde onderzoek van stonde af aan mede betrekking op de uitvoerbaarheid van het plan.

Artikel 10

Bij de voorbereiding van een structuurplan of een bestemmingsplan plegen burgemeester en wethouders waar nodig overleg met de besturen van de gemeenten wier belangen rechtstreeks in het geding zijn, met die diensten van Rijk en provincie die betrokken zijn bij de zorg voor de ruimtelijke ordening alsmede met die diensten van Rijk en provincie die belast zijn met de behartiging van belangen, welke in het plan in het geding zijn, en met de bij het plan betrokken waterschapsbesturen.

§ 2. Structuurplannen

Artikel 11

1. Een structuurplan alsmede een ontwerp daarvoor worden vervat in:
 - a. een beschrijving van de meest gewenste ontwikkeling in hoofdlijnen van het in het plan begrepen gebied en, voor zover nodig, van de fasen, waarin die ontwikkeling zich zou moeten of kunnen voltrekken, alsmede van de relatie tot het omringende gebied;
 - b. een of meer kaarten met bijbehorende verklaring, waarin deze ontwikkeling voorzover mogelijk in beeld is gebracht.
2. Een structuurplan alsmede een ontwerp daarvoor gaan vergezeld van een toelichting, waarin zijn neergelegd:
 - a. de aan het plan ten grondslag liggende gedachten en de uitkomsten van het in artikel 9 bedoelde onderzoek, voor zover dit onderzoek op het plan betrekking heeft;
 - b. de uitkomsten van het in artikel 10 bedoelde overleg;
 - c. een rapportering als bedoeld in artikel 6a, tweede lid, onder c, van de wet.
3. Artikel 8 is van toepassing, met dien verstande, dat de schaal bij voorkeur 1 op 25 000 bedraagt.

§ 3. Bestemmingsplannen

Artikel 12

1. Een bestemmingsplan alsmede een ontwerp daarvoor worden vervat in:
 - a. een omschrijving van de in het plan vervatte bestemmingen, waarbij per bestemming het doel of de doeleinden worden aangegeven, die met het oog op een goede ruimtelijke ordening aan de in het plan begrepen gronden worden toegekend, alsmede in voorkomend geval, een beschrijving in hoofdlijnen van de wijze waarop met het plan dat doel of die doeleinden worden nagestreefd;
 - b. een of meer kaarten met bijbehorende verklaring, waarop de bestemmingen van de in het plan begrepen gronden worden aangewezen;
 - c. voor zover nodig, voorschriften omtrent het gebruik van de in het plan begrepen grond en van de zich daarop bevindende opstallen;
 - d. voor zover nodig, regelen dan wel grenzen als bedoeld in de artikelen 11, eerste lid, en 15 van de wet.
2. Een bestemmingsplan alsmede een ontwerp daarvoor gaan vergezeld van een toelichting, waarin zijn neergelegd:
 - a. de aan het plan ten grondslag liggende gedachten en de uitkomsten van het in artikel 9 bedoelde onderzoek voor zover dit onderzoek het in het plan begrepen gebied betreft;
 - b. de uitkomsten van het in artikel 10 bedoelde overleg;
 - c. een rapportering als bedoeld in artikel 6a, tweede lid, onder c, van de wet;
 - d. in voorkomend geval, vermelding van het ontbreken van overeenstemming over verdeling van de hogere kosten als bedoeld in artikel 31a, eerste lid, van de wet.

Artikel 13

1. Een bestemmingsplan dat op grond van artikel 11 van de wet geheel of gedeeltelijk moet worden uitgewerkt, geeft aan waarop de uitwerkingsverplichting betrekking heeft.
2. Een bestemmingsplan als bedoeld in het eerste lid geeft bovendien op zodanige wijze de doelstellingen voor het uit te werken plan aan, dat voldoende inzicht wordt verkregen in de hoofdlijnen van de toekomstige ontwikkeling van dat plangebied.

Artikel 14

1. Op een besluit, bedoeld in artikel 11, tweede lid, van de wet alsmede een ontwerp daarvoor is artikel 12, eerste lid, van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat het bepaalde onder d wordt vervangen door:

d. voor zover nodig, regelen als bedoeld in artikel 15 van de wet.

2. Een besluit, bedoeld in artikel 11, tweede lid, van de wet, alsmede een ontwerp daarvoor, gaan vergezeld van een toelichting, waarin is neergelegd:

a. de aan het besluit ten grondslag liggende gedachten en, in voorkomend geval, de uitkomsten van nader, het in het besluit begrepen gebied betreffend, onderzoek als bedoeld in artikel 9;

b. in voorkomend geval, een rapportering over het overleg met belanghebbenden als bedoeld in artikel 11, tweede lid, van de wet en over de uitkomsten daarvan;

c. in voorkomend geval, de uitkomsten van nader overleg als bedoeld in artikel 10;

d. in voorkomend geval, vermelding van het ontbreken van overeenstemming over verdeling van de hogere kosten als bedoeld in artikel 31a, eerste lid van de wet.

Artikel 15

1. Voor zover de uitvoering van de Wet geluidhinder (Stb. 1979, 99) zulks vereist, geeft het bestemmingsplan voorts aan:

a. de ligging en de afmetingen van woningen en van gebouwen als bedoeld in artikel 4 van het Besluit grenswaarden binnen zones langs wegen (Stb. 1981, 688) en in artikel 4 van het Besluit grenswaarden binnen zones rond industrieterreinen (Stb. 1982, 465) en de ligging van terreinen als bedoeld in artikel 7 van het Besluit grenswaarden binnen zones langs wegen en in artikel 6 van het Besluit grenswaarden binnen zones rond industrieterreinen;

b. de functie van de voornaamste wegen, alsmede het dwarsprofiel dan wel het aantal rijstroken daarvan.

2. Voor zover een bestemmingsplan op grond van artikel 11 van de wet moet worden uitgewerkt dan wel kan worden gewijzigd, kan in afwijking van het bepaalde in het eerste lid worden volstaan met het aangeven van de voor woningen en gebouwen als bedoeld in het eerste lid ten hoogste toelaatbare geluidsbelasting, welke bij de uitwerking dan wel de wijziging van het plan in acht moet worden genomen.

Artikel 16

1. De kaarten, bedoeld in artikel 12, worden ingericht met inachtneming van de volgende voorschriften:

a. de kaarten worden getekend op een duidelijke ondergrond;

b. de begrenzing van het gebied waarop het plan betrekking heeft, wordt met een duidelijke lijn op de kaarten aangegeven;

c. de kaarten worden vervaardigd op een schaal van ten minste 1 op 10 000, tenzij de omvang van het gebied of de aard van het plan een andere schaal noodzakelijk maakt;

d. uit de kaarten moet blijken de aansluiting van het in het plan begrepen gebied aan het daaromheen gelegen gebied;

e. voor zover in het plan gronden zijn begrepen waarvan de bestemming in de naaste toekomst voor verwerkelijking in aanmerking komt, worden deze gedeelten vevat in één of meer kaarten op een schaal van ten minste 1 op 2500, waarop voorts de kadastrale grenzen, sectie en nummers van de in deze gedeelten van het plan begrepen percelen zijn aangegeven;

f. indien een bestemmingsplan uit meerdere kaarten bestaat, moet uit een overzichtskaart de aansluiting van de kaarten onderling en de aansluiting aan het daaromheen gelegen gebied blijken;

- g. op de kaarten worden de schaal en de noordpijl aangegeven;
- h. op de kaarten worden de bestaande gebouwen en de namen van de belangrijkste wegen, straten en waterwegen aangegeven.

2. De kaarten moeten op duidelijke en overzichtelijke wijze worden uitgevoerd. Zij moeten voorts van duurzaam materiaal vervaardigd worden en goed vermenigvuldigbaar zijn.

Artikel 17

Voorlopige bestemmingen of voorlopige gebruiksregelen, als bedoeld in artikel 12, eerste lid, van de wet kunnen slechts in samenhang met bestemmingen en gebruiksregelen, als bedoeld in de artikelen 10 en 11 van de wet, worden aangewezen of gegeven.

Afdeling 2

Voorschriften in acht te nemen bij het verlenen van vrijstelling als bedoeld in de artikelen 17, 18, 18a en 19 van de wet.

Artikel 18

1. Een verzoek om vrijstelling als bedoeld in de artikelen 17 tot en met 19 van de wet wordt, met redenen omkleed, schriftelijk ingediend bij burgemeester en wethouders en gaat vergezeld van tenminste een duidelijke situatieschets van het gebied waarop het verzoek betrekking heeft.

2. Een verzoek om een bouw- of aanlegvergunning dat slechts kan worden ingewilligd na verlening van vrijstelling als bedoeld in de artikelen 17 tot en met 19 van de wet, wordt mede aangemerkt als een verzoek om zodanige vrijstelling.

Artikel 19

1. Vrijstelling als bedoeld in artikel 17 van de wet wordt slechts verleend, indien aannemelijk is, dat het beoogde bouwwerk, werk, geen bouwwerk zijnde, of werkzaamheid dan wel gebruik niet langer dan vijf jaren in stand zal blijven respectievelijk voortduren.

2. Vrijstelling als bedoeld in artikel 18 van de wet wordt slechts verleend, indien aannemelijk is, dat het gebouw niet langer in stand zal blijven dan gedurende een termijn waarvoor burgemeester en wethouders redelijkerwijs vrijstelling zouden kunnen verlenen.

Afdeling 3

Aanwijzing van bouwwerken als bedoeld in de artikelen 18 en 18a van de wet.

Artikel 20

Voor de toepassing van artikel 18 van de wet worden met kassen gelijkgesteld bedrijfsgebouwen van lichte constructie voor de land- of tuinbouw.

Artikel 21

Voor toepassing van artikel 18a van de wet komen slechts in aanmerking:

- a. bijgebouwen op zij- of achtererf van een woning of woongebouw ten dienste van een groter genot van het gebruik van het hoofdgebouw zoals garages, hobbyruimten, schuurtjes, bergingen, hobbykasjes, tuinhuisjes, huisdierenverblijven, met dien verstande dat:
 - de inhoud ten hoogste 50 m³ bedraagt
 - de toevoeging van het bijgebouw niet tot gevolg mag hebben dat het bij het hoofdgebouw aansluitend terrein voor meer dan 50% bebouwd is.

- b. aan- of uitbouwen aan zij- of achtergevel van een gebouw met dien verstande dat
 - de inhoud van de aan- of uitbouw niet meer bedraagt dan 50 m³
 - de oppervlakte, die ingevolge het geldende bestemmingsplan voor de desbetreffende bebouwing in aanmerking komt met niet meer dan 15% wordt overschreden.
- c. bouwwerken ten behoeve van openbare nutsbedrijven met een inhoud van ten hoogste 50 m³.
- d. overkappingen met open constructie bij een hoofdgebouw, met dien verstande dat
 - het overkapte grondoppervlak niet meer dan 20 m² bedraagt
 - de toevoeging van het bouwwerk niet tot gevolg mag hebben dat het bij het hoofdgebouw aansluitend terrein voor meer dan 50% bebouwd is.
- e. afdaken en dakkapellen, alsmede veranderingen van niet ingrijpende aard van bouwwerken, die geen uitbreiding van het bebouwde oppervlak vergen en waarbij het bestaande gebruik wordt gehandhaafd.
- f. bouwwerken van beperkte betekenis op of over een (openbare) weg, een spoorweg of in een (openbaar) vaarwater en in de daarbij behorende bermen
 - ten dienste van het weg-, spoorweg-, water- of luchtverkeer
 - ten dienste van de energievoorziening en het telecommunicatieverkeer
 - ter wering van geluidhinderalsmede straatmeubilair.
- g. tuinmeubilair, zoals pergola's, speeltoestellen, zonnewijzers.
- h. antennes met van de voet af gemeten een hoogte van niet meer dan 5 m.
- i. erf- en terreinafscheidingen met een hoogte van niet meer dan 2 m.

HOOFDSTUK V

Planologische organen

Afdeling 1

Planologische organen op rijksniveau

§ 1. Rijksplanologische Commissie

Artikel 22

1. De leden van de Rijksplanologische Commissie worden benoemd door Onze Ministers van Algemene Zaken, van Buitenlandse Zaken, van Justitie, van Binnenlandse Zaken, van Onderwijs en Wetenschappen, van Financiën, van Defensie, en van Sociale Zaken en Werkgelegenheid die ieder één lid benoemen, door Onze Ministers van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, van Verkeer en Waterstaat, van Landbouw en Visserij en van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur, die ieder twee leden benoemen en door Onze Minister van Economische Zaken, die drie leden benoemt.

2. Onze Minister kan één of meer deskundigen tot lid van de Rijksplanologische Commissie benoemen.

Artikel 23

1. De voorzitter van de Rijksplanologische Commissie kan zich bij ontstentenis of ziekte doen vervangen door een door hem aan te wijzen lid.

2. Bij ontstentenis of ziekte van een lid van de Commissie kan de betrokken Minister voor een bepaalde termijn een ander tot lid benoemen.

Artikel 24

1. De Rijksplanologische Commissie heeft naast hetgeen de wet daaromtrent bepaalt tot taak:

- a. het uitbrengen van adviezen en het doen van voorstellen aan Onze Minister omtrent het Regeringsbeleid inzake de ruimtelijke ordening;
- b. het uitbrengen van adviezen en het doen van voorstellen betreffende streekplannen, en voorts voor zover van algemene aard of strekking ten aanzien van structuurplannen, bestemmingsplannen en andere maatregelen op planologisch gebied;
- c. het ontwerpen van richtlijnen voor het planologische werk.

2. Van het bepaalde in artikel 3, eerste lid, van de wet wordt afgeweken voor wat betreft de maatregelen en plannen die worden behandeld in:

- a. de Raad van de Waterstaat, ingevolge artikel 5a van de Waterstaatswet 1900;

- b. de Centrale Landinrichtingscommissie, ingevolge artikel 7 van de Landinrichtingswet,

behoudens in die gevallen waarin van de zijde van een Onzer Ministers die in de Rijksplanologische Commissie vertegenwoordigd is, tegen de maatregel of het plan bezwaar wordt gemaakt op grond van het Regeringsbeleid inzake de ruimtelijke ordening.

Artikel 25

1. De voorzitter van de Rijksplanologische Commissie roept de Commissie in vergadering bijeen zo dikwijls hij dit nodig oordeelt of indien één lid dit verzoekt. De oproep vermeldt de agenda van de vergadering.

2. De Commissie kan uit haar midden werkcommissies vormen. De voorzitter kan deskundigen uitnodigen tot het deelnemen aan beraadslagingen van de Commissie of van een werkcommissie.

3. Op verzoek van een lid schorst de voorzitter de behandeling van een zaak tot de volgende vergadering teneinde het lid gelegenheid te geven met de Minister die hem heeft benoemd, ruggespraak te houden.

Artikel 26

1. Er zijn in de Rijksplanologische Commissie twee subcommissies:

- a. de subcommissie voor algemene zaken;
- b. de subcommissie voor monumenten en natuurbescherming.

2. Onze Minister bepaalt, de Rijksplanologische Commissie gehoord, welke leden van deze Commissie zitting hebben in de in het eerste lid bedoelde subcommissies. De voorzitter van de Rijksplanologische Commissie is voorzitter van de subcommissies. Het hoofd van de Rijksplanologische Dienst heeft zitting in alle subcommissies.

3. Onze Minister kan, de Rijksplanologische Commissie gehoord, niet-leden van deze Commissie als lid van een of meer der in het eerste lid bedoelde sub-commissies benoemen.

4. Het advies van de in dit artikel bedoelde subcommissies treedt in de plaats van dat der Rijksplanologische Commissie, tenzij de voorzitter of een lid behandeling in de Rijksplanologische Commissie verlangt.

Artikel 27

1. In de adviezen van de Rijksplanologische Commissie of van een subcommissie wordt desverlangd van gevoelens, van die der meerderheid afwijkende, melding gemaakt.

2. De leden die in een vergadering van de Commissie of van een subcommissie een mening kenbaar hebben gemaakt, van die der meerderheid afwijkende, kunnen zich in deze vergadering de bevoegdheid voorbehouden tot het uitbrengen van een afzonderlijk advies, dat bij het advies van de Commissie of van de subcommissie wordt gevoegd.

Artikel 28

1. De standplaats van het hoofd van de Rijksplanologische Dienst is 's-Gravenhage.
2. Ten behoeve van de vervulling van de taak van de dienst worden ten hoogste vijf directies ingesteld.
3. Onze Minister stelt het aantal alsmede de omvang van de werkzaamheden der directies vast.
4. Onze Minister kan ten behoeve van het verrichten van bepaalde onderzoeken van algemene of bijzondere aard ter voorbereiding van de taakvervulling van de dienst commissies instellen, waarin uitsluitend of voor het merendeel personen die niet tot de dienst behoren, zitting hebben.
5. De in het vierde lid bedoelde commissies brengen advies uit aan het hoofd van de dienst.
6. Het hoofd van de dienst legt op verzoek van Onze Minister bij zijn advies dat van een overeenkomstig het vierde lid ingestelde commissie over.

Artikel 29

1. Tot de Rijksplanologische Dienst behoren ten minste vijf inspecteurs van de ruimtelijke ordening.
2. De inspecteurs worden door Ons benoemd, geschorst en ontslagen.
3. Vijf inspecteurs vervullen hun taak ieder binnen een door Ons aangewezen deel van Nederland.
4. Een of meer inspecteurs kunnen in algemene dienst werkzaam zijn.
5. Onze Minister wijst de standplaats van de inspecteurs aan.
6. De inspecteurs worden in de uitoefening van hun taak bijgestaan door toegevoegde ambtenaren. Een of meer van deze ambtenaren, door Onze Minister na overleg met het hoofd van de dienst aangewezen, dragen de titel van adjunct-inspecteur.
7. Bij afwezigheid, belet of ontstentenis van een inspecteur treedt een adjunct-inspecteur in zijn plaats; het hoofd van de dienst kan voorts vervanging door een andere inspecteur bij een schriftelijke aanwijzing regelen.

Artikel 30

De Rijksplanologische Dienst vervult de hem in artikel 52 van de wet opgedragen taak door:

- a. het onderhouden van geregeld contact met de daarvoor in aanmerking komende rijks-, provinciale en gemeentelijke organen;
- b. het verrichten van planologische onderzoeken en studies en het na verkregen machtiging van Onze Minister publiceren van de resultaten van die onderzoeken en studies;
- c. het desgevraagd voorbereiden van de werkzaamheden van de Rijksplanologische Commissie, alsmede van de uit genoemde Commissie gevormde subcommissies, of werkcommissies;
- d. het houden van toezicht door de inspecteurs van de ruimtelijke ordening op de naleving van de Wet op de Ruimtelijke Ordening en de krachtens deze wet uitgevaardigde voorschriften;
- e. het verstrekken van voor de oordeelsvorming relevante informatie aan de Raad van Advies voor de Ruimtelijke ordening en andere daarvoor in aanmerking komende organen, commissies, diensten of instellingen;
- f. het telkenjare uitbrengen van ruimtelijke verkenningen aan Onze Minister.

Artikel 31

1. Onze Ministers wier vertegenwoordigers de vergaderingen van de Raad van Advies voor de Ruimtelijke ordening bijwonen zijn: Onze Minister van Algemene Zaken, van Buitenlandse Zaken, van Justitie, van Binnenlandse Zaken, van Onderwijs en Wetenschappen, van Financiën, van Defensie, van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, van Verkeer en Waterstaat, van Economische Zaken, van Landbouw en Visserij, van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur.

2. De voordracht betreffende een besluit tot aanwijzing van organisaties, als bedoeld in artikel 55, eerste lid, van de wet, of tot het benoemen van voorzitter, leden of secretaris van de Raad wordt Ons gedaan door Onze Minister in overeenstemming met Onze Ministers, wie het mede aangaat.

3. De voorzitter en de leden van de Raad, bedoeld in artikel 55, eerste lid, onder b en c van de wet worden voor de tijd van vier jaren benoemd. Zij kunnen eenmaal voor vier jaren worden herbenoemd. De leden, bedoeld in artikel 55, eerste lid, onder a, van de wet worden voor onbepaalde tijd benoemd. Leden die de volle leeftijd van zeventig jaar hebben bereikt, worden niet benoemd noch herbenoemd.

4. Voor de leden bedoeld in artikel 55, eerste lid, onder a, van de wet kunnen plaatsvervangende leden worden benoemd, met dien verstande dat de duur van hun plaatsvervangend lidmaatschap overeenkomt met de duur van het lidmaatschap van de leden wier vervanger zij zijn.

5. Leden bedoeld in artikel 55, eerste lid, onder a, van de wet, dan wel hun plaatsvervangers aan wier lidmaatschap de vereiste grondslag is ontvallen, worden ontslagen.

Artikel 32

1. De voorzitter van de Raad is tevens lid van de Raad.

2. Onze Minister wijst, de voorzitter van de Raad gehoord, uit de leden van de Raad een of meer plaatsvervangende voorzitters aan.

3. Onze Minister voegt aan de secretaris een of meer plaatsvervangende secretarissen en andere medewerkers toe.

Artikel 33

1. De Raad zal desgevraagd en kan uit eigen beweging Onze Ministers van advies dienen over hoofdlijnen en beginselen welke van algemeen belang zijn voor de ruimtelijke ordening.

2. Onze Minister hoort de Raad over hoofdlijnen en beginselen, als bedoeld in het eerste lid.

Artikel 34

De voorzitter van de Raad kan uit de leden van de Raad commissies vormen. In elk geval wordt een commissie gevormd welke met het oog op de goede uitvoering van de taak van de Raad regelmatig voeling houdt met het bedrijfsleven.

Artikel 35

Het hoofd van de Rijksplanologische Dienst of zijn plaatsvervanger kan de vergaderingen van de commissies bijwonen.

De voorzitter van de Raad kan vertegenwoordigers van de in artikel 31, eerste lid, genoemde Ministers uitnodigen tot het bijwonen van vergaderingen van de commissies.

Artikel 36

De voorzitter van de Raad kan deskundigen uitnodigen tot het deelnemen aan vergaderingen van de Raad en van de commissies.

Artikel 37

1. In het advies van de Raad wordt desverlangd van gevoelens, van die der meerderheid afwijkende, melding gemaakt.
2. De leden van de Raad die in een vergadering van de Raad of van een commissie een mening kenbaar hebben gemaakt, van die der meerderheid afwijkende, kunnen zich in deze vergadering de bevoegdheid voorbehouden tot het uitbrengen van een afzonderlijk advies, dat bij het advies van de Raad wordt gevoegd.

Afdeling 2

Provinciale Planologische Commissie

Artikel 38

1. De provinciale planologische commissies worden zodanig samengesteld, dat de verschillende aspecten die bij de ruimtelijke ordening zijn betrokken, daarin tot hun recht komen.
2. In de provinciale planologische commissies hebben in elk geval zitting de hoofdingenieur-directeur van de Rijkswaterstaat in de provincie, de inspecteur van de volkshuisvesting, de directeur Landelijke Gebieden en Kwaliteitszorg, de directeur Landbouw en Voedselvoorziening, de hoofdinspecteur-directeur voor de arbeidsvoorziening, de eerste aanwezige ingenieur-directeur van de betrokken directie van de Dienst Gebouwen, Werken en Terreinen van het departement van Defensie, de inspecteur van de Volksgezondheid, belast met het toezicht op de hygiëne van het milieu, de Rijkshoofdinspecteur van het Verkeer, hoofd van het betrokken district van de Rijksverkeersinspectie, de Rijksconsulent voor Handel, Ambacht en Diensten, en het Districtshoofd van de Rijksdienst voor de Monumentenzorg.

HOOFDSTUK VI

Overgangs- en slotbepalingen

Artikel 39

Het bepaalde in de artikelen 11, tweede lid, onder c, en 12, tweede lid, onder c, is niet van toepassing ten aanzien van een structuur- of een bestemmingsplan of een herziening hiervan waarvan het ontwerp ter inzage is gelegd voordat één jaar na de datum van inwerkingtreding van artikel 6a van de wet is verstreken.

Artikel 40

Een jaar na de inwerkingtreding van Hoofdstuk V, Afdeling 1, § 3 van dit besluit treden alle leden van de Raad van Advies voor de Ruimtelijke ordening af, met uitzondering van de voorzitter. De overige leden van de Raad worden benoemd met toepassing van het bepaalde in artikel 31, derde lid, met dien verstande dat bij de benoeming van de leden bedoeld in artikel 55, eerste lid, onder b, van de wet de lidmaatschapsduur zodanig wordt bepaald, dat over een tijdvak van vier jaar telkenjare een kwart van deze leden aftreedt.

Artikel 41

Het besluit van 24 juli 1965 (Stb. 339) ter uitvoering van de Wet op de Ruimtelijke Ordening (Besluit op de Ruimtelijke Ordening), laatstelijk gewijzigd bij besluit van 30 januari 1976 (Stb. 27), wordt op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip, dat voor de verschillende artikelen of onderdelen daarvan verschillend kan worden gesteld, ingetrokken.

Artikel 42

1. Dit besluit treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip, dat voor verschillende artikelen of onderdelen daarvan verschillend kan worden gesteld.

2. Het kan worden aangehaald als «Besluit op de ruimtelijke ordening 1985».

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat daarvan afschrift zal worden gezonden aan de Raad van State.

's-Gravenhage, 2 december 1985

Beatrix

De Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,
P. Winsemius

Uitgegeven de *twalfde* december 1985

De Minister van Justitie,
F. Korthals Altes

Het advies van de Raad van State is openbaar gemaakt door terinzagelegging bij het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer. Tevens zal het advies met de daarbij ter inzage gelegde stukken worden opgenomen in het bijvoegsel bij de Nederlandse Staatscourant van 14 januari 1986, nr. 9.

Algemeen

De Wet op de Ruimtelijke Ordening wordt gekenmerkt door een moderne, gedecentraliseerde opzet. Op basis van deze wet bestaat een planningstelsel dat in grote lijnen voldoet aan de eisen die daaraan mogen worden gesteld. De planning heeft zich ontwikkeld op drie bestuursniveaus. De plannen op rijks- en provinciaal niveau zijn indicatief; alleen bestemmingsplannen van de gemeenten kunnen voor burgers bindende elementen bevatten. Daarnaast zijn ook op lokaal niveau indicatieve plannen mogelijk.

Het indicatieve karakter van rijks- en provinciale plannen is van groot belang in verband met de noodzakelijke flexibiliteit. Tussen de plannen onderling is geen sprake van planhiërarchie. De overheden zijn vrij de inhoud van hun eigen plannen te bepalen, waarbij het overigens wel in de lijn ligt rekening te houden met plannen van andere overheden. Dit laatste mede gelet op de bevoegdheden van hogere overheden om in te grijpen in plannen van lagere overheden (hoofdstuk III, V en XI, Wet op de Ruimtelijke Ordening). Het uitgangspunt, dat van die bevoegdheden alleen in uiterste gevallen gebruik wordt gemaakt geeft daarbij aan dat de gedachte van een onderlinge afstemming prevaleert.

Naast een groot aantal positieve aspecten, kent dit stelsel echter ook een aantal zwakke kanten waarvan de lange duur van de procedures in het algemeen en de vergaande mate van gedetailleerdheid van met name bestemmingsplannen de laatste jaren in het bijzonder voorwerp van kritiek zijn geweest. In het actieprogramma deregulering ruimtelijke ordening en milieubeheer dat de ondergetekende op 27 juni 1983 samen met zijn ambtgenoot van Economische Zaken aan de voorzitter van de Tweede Kamer heeft aangeboden, zijn – naast andere – deze zelfde knelpunten ook gesignaleerd (kamerstukken II, 1982/83, 17931 nr. 4).

Teneinde deze zwakke punten zoveel mogelijk weg te werken is op de eerste plaats besloten met voortvarendheid de wijziging van de Wet op de Ruimtelijke Ordening af te ronden. Met het oog op een spoedige afronding zijn bij deze wijziging bewust geen onderwerpen betrokken, waarover de gedachtenontwikkeling op dat moment nog niet was afgerond. In dit verband kan onder meer worden gewezen op de op handen zijnde wijziging van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne, waarin een hoofdstuk over Milieu-effectrapportage en een hoofdstuk over vergunningen zullen worden opgenomen, en voorts op verdere ontwikkelingen op het gebied van het planstelsel van het milieubeleid.

Dit alles kan te gelegener tijd consequenties hebben voor de Wet op de Ruimtelijke Ordening en het besluit ter uitvoering hiervan.

De gewijzigde Wet op de Ruimtelijke Ordening biedt verscheidene oplossingen voor de eerder gesignaleerde knelpunten. Het voortzetten van deze lijn in het besluit ter uitvoering van de wet is richtinggevend geweest bij de herbezinning omtrent het Besluit op de Ruimtelijke Ordening (Stb. 1965, 339), waarbij deze herbezinning zich uiteraard moest afspelen binnen de grenzen van genoemde wet zoals die na de recente wijziging geldt.

In zijn algemeenheid is nagegaan in hoeverre de uitvoeringsbepalingen van het Besluit op de Ruimtelijke Ordening gehandhaafd, herzien of aangevuld dienden te worden. Daarnaast vloeit een aantal nieuwe bepalingen, zoals die ten aanzien van structuurschetsen en structuurschema's, rechtstreeks voort uit de wijziging van de wet.

Terwille van de overzichtelijkheid is het resultaat van bovenbedoelde herbezinning niet in een besluit tot wijziging van het Besluit op de Ruimtelijke Ordening vastgelegd, doch is gekozen voor het vaststellen van een nieuw uitvoeringsbesluit dat ter onderscheiding van zijn voorganger kan worden aangehaald als «Besluit op de ruimtelijke ordening 1985».

Algemeen uitgangspunt bij de bezinning omtrent het Besluit op de Ruimtelijke Ordening is voor de ondergetekende geweest: het niet meer regelen dan strikt noodzakelijk is en daarbij gemeente en provincie niet nodeloos in hun beleidsvrijheid beperken. Hierbij kan worden gedacht aan

het vergroten van de mogelijkheden om bij de voorbereiding, de bepaling van de inhoud van het plan en eventueel bij de uitwerking rekening te houden met de omstandigheden van het concrete geval. Het op een adequate wijze kunnen reageren op zich wijzigende omstandigheden is met name van belang op gemeentelijk niveau, aangezien juist het bestemmingsplan voor burger en overheid direct bindende elementen bevat. In dit verband moeten gemeenten de ruimte hebben om bestemmingsplannen minder gedetailleerd en méér flexibel te maken. Bovengenoemd uitgangspunt komt overeen met de doelstelling die aan het actieprogramma deregulering ruimtelijke ordening en milieubeheer (kamerstukken II, 1982/83, 17 931 nr. 4) ten grondslag heeft gelegen, te weten het stroomlijnen en verminderen van wet- en regelgeving en van procedures binnen het kader van de gehanteerde uitgangspunten en doelstellingen van de respectievelijke beleidsterreinen.

Wat betreft het stroomlijnen van procedures kan in dit verband worden opgemerkt dat hierin wordt voorzien in de gewijzigde Wet op de Ruimtelijke Ordening. Naast een regeling voor het verkorten van procedures bij de totstandkoming van plannen bevat de gewijzigde wet ook termijnen ten aanzien van de procedures voor vrijstellingen als bedoeld in de artikelen 17, 18, 18a en 19 van de wet.

Uit een oogpunt van doelmatigheid is het zoals reeds aangegeven, onder meer wenselijk dat gemeente en provincie de ruimte krijgen om bij de voorbereiding van hun plannen meer rekening te houden met de specifieke eisen die het op dat moment aan de orde zijnde plan in dit verband naar hún oordeel met zich meebrengt. Daarbij moet met name worden gedacht aan de onderzoeks- en overlegverplichting in deze voorbereidingsfase.

In de artikelen 2 en 7 van het Besluit op de Ruimtelijke Ordening (oud) was de onderzoeksverplichting vrij specifiek geredigeerd. Thans worden beide onderzoeksvoorschriften meer algemeen geformuleerd. De te onderzoeken elementen worden in de (nieuwe) artikelen 6 en 9 niet meer expliciet genoemd zonder dat daardoor de noodzaak van de te onderzoeken elementen is vervallen. Hierdoor wordt het mogelijk om onderwerp en methode van het te verrichten onderzoek beter af te stemmen op de aard van het plan of de planherziening. Het spreekt vanzelf dat daarbij ook gebruik kan worden gemaakt van onderzoek dat niet door de provincie of de gemeente zelf is verricht of dat niet rechtstreeks in het kader van de planvoorbereiding is verricht, mits dergelijk onderzoek nog voldoende recent is om van waarde te kunnen zijn.

Het kan ook zeer doelmatig zijn om onderzoek te verrichten niet ten dienste van één plan, maar ten behoeve van bepaalde aspecten van meerdere plannen. In het algemeen moet er overigens op worden gewezen dat de onderzoeksverplichting niet uitsluitend betrekking heeft op de voorbereidingsfase van plannen. Het onderzoek wordt verricht t.b.v. de toekomstige ruimtelijke ontwikkeling. Die ontwikkeling kan in bepaalde gevallen gediend zijn met de beschikbaarheid van onderzoeksresultaten die niet in een plan worden verwerkt, maar bijvoorbeeld worden gebruikt bij de uitvoering van plannen.

De overlegverplichting vond zijn beslag in de artikelen 3 en 8 van het Besluit op de Ruimtelijke Ordening.

In de praktijk werd met name de bepaling van artikel 8 als te rigide ervaren. De planvoorbereiding werd vaak onnodig vertraagd doordat het verplichte overleg ex artikel 8 van het Besluit op de Ruimtelijke Ordening zich uitstreekte tot elke instantie die mogelijkerwijs betrokken kon zijn bij een plan. Ten einde dit automatisme te doorbreken wordt ingevolge artikel 10 (nieuw) het overleg nu uitdrukkelijk beperkt tot de meest betrokken besturen en diensten van rijk en provincie. Het overleg dient naar de mening van ondergetekende beperkt te blijven tot die instanties waarmee overleg naar het oordeel van provincie en gemeente ook werkelijk noodzakelijk is. De keuze van de overleginstanties zal daarbij van geval tot geval kunnen verschillen, afhankelijk van aard en onderwerp van het concreet aan de orde zijnde plan. In een aantal provincies is het gebruikelijk om het

overleg af te ronden met een behandeling van het ontwerp-plan in de provinciale planologische commissie. Dit blijft mogelijk. Een dergelijke afronding heeft zelfs belangrijke voordelen, omdat de provinciale planologische commissie een coördinerende taak heeft en tevens de gemeente erop attent kan maken, dat in een concreet geval afzonderlijk overleg met een nog niet benaderde instantie wellicht gewenst is.

Bovenbeschreven ten aanzien van de planvoorbereiding geboden ruimte wil zoals aangegeven een meer doelmatige voorbereiding bewerkstelligen, die een positieve invloed kan hebben op kosten en tijdsduur van de voorbereidingsfase.

In dit verband moet erop worden gewezen dat het in de praktijk invullen van de desbetreffende artikelen niet mag leiden tot verlenging en uitbreiding van de voorbereidingsfase door een te ruime interpretatie van de in te vullen norm.

De omvang en de intensiteit van zowel onderzoek als overleg moeten worden bepaald door een voor een ieder duidelijk aanwezig zijnde behoefte. Het zijn daarbij uiteraard in eerste instantie gemeente en provincie zelf, die bepalen welke omvang en intensiteit van onderzoek en overleg zij voor een concreet plan noodzakelijk achten. Zie voorts de nota van toelichting op de artikelen 6, 7, tweede lid, 9 en 10.

Naast het mogelijk maken van een meer doelmatige planvoorbereiding wil het Besluit op de ruimtelijke ordening 1985 een basis scheppen voor meer flexibele bestemmingsplannen. De kritiek ten aanzien van het bestemmingsplan als instrument van ruimtelijke ordening heeft zich met name gericht op het inhoudelijke gebrek aan flexibiliteit. Deze kritiek weegt zwaar, te meer omdat als al eerder gezegd juist het bestemmingsplan voor burger en overheid bindende elementen bevat.

Het gebrek aan flexibiliteit vloeit voor een belangrijk deel voort uit de grote mate van detaillering, die de huidige bestemmingsplannen kenmerkt. Deze detaillering wordt niet zozeer veroorzaakt door de desbetreffende bepalingen in de Wet op de Ruimtelijke Ordening, maar door de bepalingen in het Besluit op de Ruimtelijke Ordening, de Kroonjurisprudentie en de wijze waarop daaraan in de praktijk uitvoering is gegeven. Zo is in de tekst van de (oude) artikelen 10, 13 en 14 van het Besluit op de Ruimtelijke Ordening een aantal bij wijze van voorbeeld genoemde onderscheiden een eigen leven gaan leiden. De Kroonjurisprudentie heeft dit effect versterkt en voor een deel de eisen nog aangescherpt.

De mogelijkheden voor de gemeente om de intensiteit van haar bemoeienis met het grondgebruik toe te spitsen op de feitelijke situatie en de daaruit voortvloeiende behoeften, zijn daardoor te gering. Om deze mogelijkheden te verruimen, waarbij ook kan worden gedacht aan het werken met meer globale plannen, zijn de artikelen 13 en 14 uit het voormalige Besluit op de Ruimtelijke Ordening in het Besluit op de ruimtelijke ordening 1985 niet overgenomen en is het oude artikel 10, in het Besluit op de ruimtelijke ordening 1985 artikel 12, sterk afgeslankt.

Men zal ook onder het Besluit op de ruimtelijke ordening 1985 gebruik kunnen maken van de mogelijkheden die in de oude artikelen 10, 13 en 14 van het Besluit op de Ruimtelijke Ordening werden genoemd. In die zin kan men in feite ook, indien gewenst, bestemmingsplannen blijven maken zoals men dat altijd al gedaan heeft. De door de geschrapte artikelen geregelde zaken kunnen echter, voorzover zij niet direct voortvloeien uit de wet, niet (meer) als een verplichting worden aangemerkt.

De vraag welke vormen van grondgebruik een aparte bestemming behoeven, welke onderscheiden daarbinnen noodzakelijk zijn en welke aspecten van dat gebruik met name regeling behoeven, is naar het oordeel van de ondergetekende vooral een vraag van doelmatigheid die van geval tot geval door de daartoe geroepen bestuursorganen beantwoord zal moeten worden. Het is niet nodig – zo al mogelijk – om alle daarbij denkbare varianten afzonderlijk te regelen. Om die reden wordt in het Besluit op de ruimtelijke ordening 1985 volstaan met een algemene bepaling vervat in artikel 12, eerste lid, onder a.

Zoals gezegd is artikel 12 in het Besluit op de ruimtelijke ordening 1985 gewijzigd ten opzichte van het voormalige artikel 10 van het Besluit op de Ruimtelijke Ordening: deels is een aanzienlijk aantal bepalingen geschrapt, deels zijn nieuwe bepalingen ingebracht in verband met de wijziging van de wet (artikel 12, tweede lid, onder c en d). Het eerste lid geeft een duidelijk overzicht van de elementen, waaruit het bestemmingsplan bestaat. Bovendien worden in het bepaalde onder a de programmatische en beleidsmatige karaktertrekken van het plan meer geaccentueerd. Elk bestemmingsplan behoort volgens deze bepaling onder meer te bevatten een omschrijving van de in het plan vervatte bestemmingen, waarbij per bestemming het doel of de doeleinden worden aangegeven, die met het oog op een goede ruimtelijke ordening aan de in het plan begrepen gronden worden toegekend, alsmede in voorkomend geval, een beschrijving in hoofdlijnen van de wijze waarop met het plan dat doel of die doeleinden worden nagestreefd.

In de redactie van de bestemmingsomschrijving (artikel 12, eerste lid, onder a) wordt voorts duidelijker dan voorheen in het derde lid van artikel 10 van het Besluit op de Ruimtelijke Ordening, waarin de meervoudsvorm werd gehanteerd, aangegeven, dat de bestemming een enkelvoudig dan wel een pluriform karakter kan hebben en een dienovereenkomstige omschrijving kan inhouden.

Bij de eerste categorie, bestemmingen met een enkelvoudig karakter kan gedacht worden aan voorbeelden, die in artikel 13, eerste lid, (oud) van het Besluit op de Ruimtelijke Ordening waren gegeven. Onder de tweede categorie, bestemmingen met een pluriform karakter, worden die bestemmingen begrepen die in de praktijk wel met de termen: dubbelbestemming (agrarisch gebied tevens waterwingebied), mengbestemming (wonen/werken), bestemmingen op verschillende niveaus (detailhandel onder wonen) en bestemmingen met «subbestemmingen» (agrarisch gebied met leidingsstrook) worden aangeduid, waarbij voor zover noodzakelijk of gewenst een zekere voorrang kan worden aangegeven tussen de verschillende doeleinden, die bij de bestemming worden omschreven. Het spreekt hierbij voor zich, dat zowel gebieds- als perceelsgewijs kan worden bestemd.

De bestemmingsplanpraktijk laat ten aanzien van bestemmingsregelingen een grote rijkdom aan varianten zien, meer dan destijds bij het opstellen van het Besluit op de Ruimtelijke Ordening werd voorzien. In het kader van de deregulering op het terrein van de ruimtelijke ordening is geconcludeerd (in conclusie 24 van eerderevermeld actieprogramma deregulering ruimtelijke ordening en milieubeheer) dat nadere uniformering en standaardisering van bestemmingen en voorschriften voor het bestemmingsplan noodzakelijk is. Ter uitvoering van die conclusie is een onderzoek in gang gezet naar de mogelijkheden om tot een zekere uniformering en standaardisering in de bestemmingsplanpraktijk te komen. Hiermee wordt de ontwikkeling beoogd van een meervoudig standaardpakket van bestemmingen, voorschriften en planvormen, toegesneden op zich veelvuldig voordoende beleidsvraagstukken en op de gebieden waar die vraagstukken zich doorgaans voordoen.

Het voorhanden zijn van een voorbeeld kan dienen als hulpmiddel voor gemeenten bij het maken van een nieuw plan. Waar standaard-bestemmingsplanvoorschriften niet passen, zullen uiteraard andere bestemmingsregelingen worden gekozen door de gemeente. Hierbij kan worden aangetekend dat zowel voor de te ontwikkelen standaardpakketten als voor de oplossingen die worden gekozen in de gevallen waarin die standaardpakketten niet toereikend blijken te zijn, uiteraard het kader van de gewijzigde Wet op de Ruimtelijke Ordening en het kader van het Besluit op de ruimtelijke ordening 1985 maatgevend zijn.

Ter vermindering van misverstanden wijst de ondergetekende er met nadruk op, dat de bepaling in artikel 12, eerste lid, onder a, niet afdoet, en ook niet af zou kunnen doen aan de uitgangspunten van het wettelijk stelsel. Het vereiste van een positieve bestemmingsregeling blijft dan ook overeind.

Het bepaalde in artikel 12, eerste lid, onder a, biedt echter wel de mogelijkheid om een bestemming, indien dit wenselijk is, meer globaal in te vullen. Als een van de vele mogelijke voorbeelden zou men dan kunnen denken aan de bestemming «binnenstad», met daarbij aangegeven de min of meer gemengde doeleinden die aan de desbetreffende gronden worden toegekend. Daarbij kan dan bij voorbeeld worden gewerkt met een doeleindenomschrijving waarbij die gronden bestemd zijn voor, onder andere, kantoren, behalve kantoorvestigingen groter dan 400 m² behoudens vrijstelling door burgemeester en wethouders.

Een dergelijke wijze van bestemmen heeft het voordeel van een grotere flexibiliteit, zeker wanneer zo'n bestemmingsplan betrekking heeft op sterk in beweging zijnde gebieden.

De gemeente moet zich echter bij een keuze voor dergelijke globaliteit van het plan bewust zijn dat daardoor haar sturingsmogelijkheden ten aanzien van verwezenlijking van het plan kunnen verminderen. Naar mate het plan globaler van opzet is zal immers ook het vergunningenbeleid minder in detail kunnen treden.

Ook kan het globalere plan praktische complicaties opleveren indien onteigening wordt overwogen. Om een onteigeningsprocedure tot een goed einde te kunnen brengen, zal het raadsbesluit tot onteigening immers gegevens moeten bevatten, die niet zonder meer aan het globale bestemmingsplan kunnen worden ontleend.

Overigens kan men uit het bepaalde in artikel 48, eerste lid, onder b, van de Woningwet afleiden dat, hoe globaal een bestemmingsplan ook mag zijn, het in ieder geval burgemeester en wethouders de mogelijkheid moet bieden een bouwvergunningaanvraag te toetsen. Hoe ruim dit toetsingskader wordt geformuleerd zal van geval tot geval verschillen; die ruimte zal evenwel niet onbegrensd zijn.

Zo kan men zich bij voorbeeld een situatie voorstellen waarin een nabij een dichtbevolkt woongebied gelegen terrein de globale bestemming «bedrijven» krijgt. In zo'n situatie is een minimale voorwaarde dat het voor een ieder duidelijk is welke bedrijven hier in ieder geval niet zullen worden toegelaten. Dit laatste kan tot uitdrukking worden gebracht in de doeleinden, die in het plan aan de desbetreffende gronden worden toegekend. Daarbij kan een beschrijving in hoofdlijnen, als bedoeld in artikel 12, eerste lid, onder a, aangeven welke beleidslijn de gemeente wil volgen bij het nastreven van die doeleinden.

Maar ook om andere redenen moeten er grenzen zijn aan de globaliteit van bestemmingsplannen: zo zal men in verband met een adequate verticale coördinatie uit een bestemmingsplan redelijkerwijze moeten kunnen afleiden of het in strijd komt met provinciaal of rijksbeleid.

Artikel 12, eerste lid, van het Besluit op de ruimtelijke ordening 1985 laat er overigens geen misverstanden over bestaan dat een globale bestemming *niet* per definitie volgens artikel 11 van de wet zal moeten worden uitgewerkt. Dit laatste is alleen het geval indien de gemeenteraad het wenselijk of noodzakelijk heeft geacht gebruik te maken van de in artikel 11, eerste lid, van de wet geboden mogelijkheid om te bepalen dat het bestemmingsplan of een gedeelte daarvan moet worden uitgewerkt; alsdan zullen ook uitwerkingsregels in het plan zijn opgenomen.

Indien de gemeente tot dit laatste besluit is het overigens ingevolge de nieuwe redactie van het tweede lid van artikel 13 niet langer nodig dat een bestemmingsplan dat op grond van het bepaalde in artikel 11 van de wet moet worden uitgewerkt, zelf al zo gedetailleerd is, dat de mogelijke eindvormen die het plangebied op grond van het plan kan verkrijgen, daaruit voor een ieder af te leiden zijn. In de praktijk werd deze bepaling steeds meer als te knellend ervaren. Het begrip «eindvormen» suggereerde ook meer een statische situatie, terwijl bij uitwerking veeleer sprake is van een proces. In plaats daarvan is daarom nu volstaan met de bepaling dat uit het plan zelf, inclusief de daarin vervatte regels voor de uitwerking,

voldoende inzicht verkregen moet kunnen worden in de hoofdlijnen van de toekomstige ontwikkeling van het plangebied. Wat daarbij onder «hoofdlijnen» moet worden verstaan valt niet in zijn algemeenheid aan te geven, omdat dit afhankelijk zal zijn van de aard van het plan en van de concrete situatie waarop het plan betrekking heeft. In ieder geval zal uit deze hoofdlijnen ten minste moeten blijken welke de ontwikkelingsrichting bepalende beleidsdoelstellingen zijn.

Daarnaast moet in dit verband worden gewezen op het schrappen van de term «gebieden» van het oude artikel 13a, eerste lid, in artikel 13, eerste lid, van het Besluit op de ruimtelijke ordening 1985. Hierdoor wordt een mogelijkheid geschapen om door middel van het toevoegen aan uitwerkingsregels van meer indicatieve elementen, de hanteerbaarheid van deze regels te vergroten. Het blijkt in de praktijk maar al te vaak bijzonder moeilijk om in het bestemmingsplan de ruimtelijke consequenties neer te leggen van de maatschappelijke en economische ontwikkelingen van de nog komende jaren. Het opnemen van uitwerkingsregels, waarbij bij voorbeeld wordt bepaald dat, met inachtneming van zekere doelstellingen, in bepaalde gevallen partiële uitwerking op basis van een of meer bouwplannen zal geschieden, kan dan als zodanig meer mogelijkheden bieden om in te spelen op de maatschappelijke en economische ontwikkelingen, waarbij het particulier initiatief een belangrijke rol kan spelen. Daarbij kan worden aangetekend dat het in andere gevallen meer in de lijn zal liggen dit inspelen op ontwikkelingen mogelijk te maken door wijzigingsgrenzen ingevolge artikel 11 van de wet en/of regelen inzake de vrijstelling of nadere eisen ingevolge artikel 15 van de wet van een meer indicatief karakter te voorzien.

Gelet op de doelstelling van vergroting van de flexibiliteit van het bestemmingsplan kan er in dit verband nog op worden gewezen dat ook artikel 12 van het Besluit op de ruimtelijke ordening 1985 de mogelijkheid handhaaft van het maken van bestemmingsplannen voor bepaalde aspecten, dat wil zeggen plannen die met het oog op regeling van specifieke belangen worden vastgesteld. Hierbij kan bij voorbeeld worden gedacht aan het voor het gehele gebied van de gemeente aangeven van standplaatsen van woonwagens, ligplaatsen voor woonschepen, e.d., zonder dat het plan andere onderwerpen regelt, uiteraard onverminderd het vereiste van een algemene belangenafweging. Een dergelijk plan kan soms uit een oogpunt van doelmatigheid, overzichtelijkheid en versnelling van procedures voordelen bieden.

Dit alles overziende kan worden geconcludeerd, dat het Besluit op de ruimtelijke ordening 1985, in vergelijking met het voormalige Besluit op de Ruimtelijke Ordening een belangrijke versoepeling betekent van de eisen die gesteld werden aan voorbereiding en inrichting van plannen.

Een vergrote globaliteit kan de flexibiliteit van het bestemmingsplan vergroten, maar dit doet niet af aan het feit dat voor sommige gebieden een meer gedetailleerd plan wenselijk kan zijn. Het wordt de gemeenten mogelijk gemaakt om zowel onderzoek en overleg als inhoud van de plannen beter af te stemmen op de aard van de feitelijke situatie en de daaruit voortvloeiende behoeften. Met name de veranderingen die betrekking hebben op de inrichting van bestemmingsplannen strekken er daarbij mede toe de programmatische elementen van het plan te versterken.

Gedetailleerde plannen bieden ogenschijnlijk de meeste duidelijkheid en zekerheid voor burgers. In dit kader moet er op worden gewezen dat voortdurend in het oog is gehouden dat het Besluit op de ruimtelijke ordening 1985 geen vermindering van rechtszekerheid tot gevolg mag hebben. Naar de stellige overtuiging van de ondergetekende is dat dan ook niet het geval. Hoewel een zeker spanningsveld tussen globaliteit en flexibiliteit enerzijds en rechtzekerheid anderzijds kan worden onderkend, is van een duidelijke tegenstelling beslist geen sprake.

Ten eerste blijven uiteraard ook globale plannen onderworpen aan de met waarborgen omklede wettelijke bestemmingsplanprocedure. Ten tweede dienen bij een eventuele uitwerking ingevolge artikel 11 van de wet in ieder geval de daar gestelde totstandkomingseisen in acht te worden genomen.

Artikel 14, tweede lid, onder b, van het Besluit op de ruimtelijke ordening 1985 biedt de burgers nog een extra zekerheid dat aan het bepaalde in artikel 11, tweede lid, van de wet vorm wordt gegeven. In de huidige praktijk is het overigens hier en daar gebruikelijk dat ten behoeve van uitwerking of wijziging ingevolge artikel 11 van de wet in het bestemmingsplan zelf adequate procedureregels worden opgenomen. Het ligt daarbij in de rede dat bij het verschuiven van een groter deel van het plan naar de uitwerkingsfase sterkere procedurele waarborgen worden geschapen dan wanneer aan deze laatste fase slechts een geringe rol is toebedeeld.

Naast dit alles is van belang op te merken dat het Besluit op de ruimtelijke ordening 1985, in combinatie met de recent gewijzigde wet, de gemeenten beter in staat stelt om hun bestemmingsplannen bij de tijd en doelmatig te houden, hetgeen de kans op oneigenlijk gebruik van vrijstellingsbepalingen aanzienlijk zal verminderen. In feite worden juist daarmee voorwaarden gecreëerd voor een bestemmingsplan, dat meer rechtszekerheid biedt dan in de huidige situatie.

Ter afronding van dit algemeen deel van de toelichting zij vermeld, dat, na het eerder voorleggen van een voor-ontwerp, over het ontwerp-Besluit op de ruimtelijke ordening 1985 advies is uitgebracht door het Interprovinciaal Overleg voor de ruimtelijke ordening (IPO-ro) op 21 september 1984, door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) op 7 november 1984 en door de Raad van Advies voor de Ruimtelijke ordening (Raro) op 3 december 1984. Waar nodig en mogelijk zijn deze adviezen in de artikelen en in de artikelsgewijze toelichting verwerkt.

ARTIKELN

HOOFDSTUK I

Artikel 1

Het begrip «de wet» is ingevoerd ter wille van een betere leesbaarheid.

HOOFDSTUK II

Artikel 2

In de in 1972 gepubliceerde en aan het parlement aangeboden Nota over de openbaarheid bij de voorbereiding van het ruimtelijk beleid (kamerstukken II, 1972/73, 12 006, nr. 2) werd door de regering aangekondigd dat voor de belangrijkste beslissingen van de regering op het gebied van de ruimtelijke ordening een vaste procedure zou gaan gelden: de procedure van de planologische kernbeslissing (pkb). Sedertdien is de pkb uitgegroeid tot een begrip, dat niet meer is weg te denken uit het veld van de ruimtelijke ordening. Ook in een aantal sectorwetten, te weten de Luchtvaartwet, de Wet Agrarisch Grondverkeer en de Wet geluidhinder, komt op dit moment de term pkb reeds voor. In de praktijk is ruime ervaring opgedaan met de pkb-procedure bij onder meer de drie nota's (Oriënteringsnota (kamerstukken II, 1973/74, 12 757, nr. 2), Verstedelijkingsnota (kamerstukken II, 1975/76, 13 754, nr. 2) en Nota landelijke gebieden (kamerstukken II, 1976/77, 14 392, nr. 2)) die deel uitmaken van de derde nota over de ruimtelijke ordening, alsmede ten aanzien van structuurschetsen en structuurschema's. In de gewijzigde Wet op de Ruimtelijke Ordening heeft de pkb-procedure nu in de artikelen 2a en 2b haar wettelijke regeling gevonden. Voor bepaalde aspecten van het nationale ruimtelijke beleid stelt de Ministerraad, de Rijksplanologische Commissie gehoord, plannen vast, die de procedure van artikel 2a doorlopen. Blijkens de wettekst

bestaan deze plannen uit structuurschetsen, structuurschema's en concrete beleidsbeslissingen, die van belang zijn voor het nationaal ruimtelijk beleid, zoals nader bepaald bij algemene maatregel van bestuur.

Daarnaast biedt artikel 2a van de wet de mogelijkheid nog andere plannen voor bepaalde aspecten van het nationale ruimtelijke beleid vast te stellen.

Het tweede lid van artikel 2 van het Besluit op de ruimtelijke ordening 1985 benadrukt deze mogelijkheid.

Voor de bij of krachtens wet als plan in de zin van artikel 2a van de wet aangemerkte plannen – de gewijzigde Wet op de Ruimtelijke Ordening noemt zelf structuurschetsen en structuurschema's in het algemeen, de Landinrichtingswet bijvoorbeeld noemt het structuurschema Landinrichting – geldt dat de procedure van artikel 2a van de wet zonder meer van toepassing is. Artikel 2 van dit besluit maakt duidelijk dat voor plannen die *niet* reeds bij of krachtens een wet zijn aangemerkt als een plan bedoeld in artikel 2a van de wet, een aparte beslissing van de Ministerraad nodig is om een plan als zodanig aan te merken en daarmee de procedure van artikel 2a van de wet op dat plan van toepassing te laten zijn. Een criterium dat bij een dergelijke beslissing zeker zal worden aangelegd is dat het belang van het aan de orde zijnde plan het volgen van de in de wet voorgeschreven procedure moet rechtvaardigen.

Artikel 3

Met dit artikel wordt door middel van het stellen van een aantal eisen aan de inhoud van de pkb's in het Besluit op de ruimtelijke ordening 1985 een basis gelegd voor een beleid ten aanzien van de inhoud van pkb's zoals dat is uiteengezet in het actieprogramma pkb's (kamerstukken II, 1982/83, 18 056, nr. 1). Het streven is er duidelijk op gericht de inzichtelijkheid van pkb's te vergroten door beknoptheid en helderheid te betrachten.

Daarbij is bewust gekozen voor bepalingen ten aanzien van pkb's, die tegelijkertijd voldoen aan de noodzakelijke voorwaarde van een (ook) in materieel opzicht flexibel pkb-stelsel.

In het verleden is wel eens gewezen op het feit, dat sommige pkb's een veelheid aan beleidsuitspraken bevatten, waarvan het gewicht niet altijd duidelijk is.

In dit besef kan de ondergetekende zich dan ook zeer goed vinden in de gedachte, zoals die meerdere malen ook door de Raro naar voren is gebracht, dat pkb's een voor alle betrokkenen – parlement, bewindslieden, lagere overheden, burgers – duidelijke inhoud dienen te hebben. Daartoe zal het inzicht in de gevolgen van de in de pkb opgenomen beslissingen moeten worden vergroot.

Deze doelstelling zal met name kunnen worden bereikt als in de pkb wordt aangegeven welke betekenis aan een bepaalde beslissing moet worden gehecht. De betekenis dient tenminste een weergave te zijn van de mate waarin de beslissing het handelen van de rijksoverheid structureert; tevens kan zij betrekking hebben op uiteenlopende aspecten van de beslissing. Zo ligt het in de rede dat in voorkomend geval globaal wordt aangeduid met welk financieel instrumentarium een beslissing zal worden uitgevoerd. Voorts zullen, indien van toepassing, de gevolgen die krachtens sector-wetten zijn verbonden aan bepaalde pkb-beslissingen, bij de betekenis in de zin van artikel 3, eerste lid, onder a, kunnen worden betrokken.

In het verlengde van deze bepaling liggen de vereisten genoemd onder b en c. Ook het aangeven van de mate, waarin de in het plan opgenomen beslissingen zijn afgewogen en van de betekenis van de opgenomen plaatsaanduidingen, kan een bijdrage leveren aan een duidelijke pkb-inhoud. Zo zullen met name de lagere overheden gediend zijn met vermelding van het feit of een beslissing een nadere afweging in bij voorbeeld het streekplan-kader behoeft of niet. Bij het aangeven van de ruimte voor deze nadere afweging kan ook de wens, de uitwerking van de beslissing te faseren, een rol spelen.

Bij plaatsaanduidingen kunnen soms vragen rijzen als: is de locatie van een project exact bepaald: dienen alle opgesomde locaties te worden benut, etc. Indien het niet mogelijk is locaties exact te bepalen, zal de pkb duidelijkheid moeten verschaffen over de vraag of er sprake is van alternatieve locaties dan wel van een globale, nader te bepalen plaatsaanduiding. Gelet op het mogelijk effect van met name een plaatsaanduiding is het gewenst dat er geen twijfels bestaan over de status ervan.

In het tweede lid wordt bepaald dat het plan tevens van wezenlijk belang zijnde beslissingen kan aangeven. Door een bepaalde beslissing aldus te kwalificeren wordt een voor ieder duidelijke indicatie gegeven omtrent het belang van die beslissing voor de pkb als zodanig en tevens omtrent de mate van bestuurlijke binding van de desbetreffende beslissing voor de betrokken minister(s). Dit betekent dat bij wijziging opnieuw een pkb-procedure moet worden doorlopen. Het tweede lid geeft de mogelijkheid deze praktijk desgewenst te continueren.

Het derde lid van artikel 3 ziet in dit verband op de mogelijkheid dat al veel eerder dan in artikel 2b, tweede lid, van de wet is aangeduid, bij het plan zelf reeds op voorhand kan worden geregeld in hoeverre bij gehele of gedeeltelijke herziening dan wel intrekking daarvan de procedure van artikel 2a van de wet van toepassing zal zijn, met andere woorden of de complete of de vereenvoudigde pkb-procedure zal worden gevolgd.

De bepalingen vervat in het tweede en derde lid kunnen in de pkb hun vertaling vinden; of zulks gebeurt is in eerste aanleg een zaak van de betrokken minister(s), maar in tweede instantie een zaak die bij de goedkeuring van de pkb een rol kan spelen. Door het met zoveel woorden opnemen van deze facultatieve bepalingen wordt voor dit laatste de basis gegeven.

Artikel 4

Het eerste en tweede lid geven omschrijvingen van respectievelijk structuurschetsen en structuurschema's.

In de Oriënteringsnota is indertijd reeds een en ander gezegd over de verschillende karakters van schetsen en schema's. Over het algemeen wordt een structuurschets gezien als een instrument van facetplanning en een structuurschema primair als een instrument van sectorplanning. Bij facetplanning staat de aandacht voor een bepaald aspect van verschillende activiteiten voorop, terwijl sectorplanning zich bezig houdt met de concrete programmering van een tak van overheidsactiviteit, in de regel samenvallend met een departement of een departementale dienst.

Daarbij kan worden aangetekend dat het structuurschema als instrument van sectorplanning tevens een zodanige functie heeft, dat het de mogelijkheid biedt voor onderlinge afstemming van sectorplanning en ruimtelijke facetplanning. De positie van het structuurschema kan dan ook worden gekenschetst als staande op het kruispunt van sectorplanning en ruimtelijke facetplanning. In de leden 1 en 2 is bovenbeschreven karakterverschil tussen schets en schema tot uitdrukking gebracht.

Tot nu toe zijn er twee structuurschetsen verschenen: de Structuurschets voor de Verstedelijking, recentelijk door de regering herzien (Structuurschets voor de stedelijke gebieden 1983) (kamerstukken II, 1982/83, 18 048, nrs. 1-2) en de Structuurschets voor de landelijke gebieden. In de structuurschetsen kunnen doelstellingen, toekomstbeeld en taakstelling worden vervat in richtlijnen voor de ruimtelijke structuur, de inrichting en het beheer van het gebied. Het aantal tot nu toe uitgebrachte structuurschema's bedraagt elf.¹

In de regel geven de structuurschema's een verkenning van de in de toekomst mogelijk noodzakelijke voorzieningen in de desbetreffende sector. Onder voorzieningen worden ook projecten verstaan en activiteiten gericht op het in stand houden van natuurwetenschappelijke, cultuurhistorische en landschappelijke waarden. Zowel een structuurschets als een

¹ Zie actieprogramma planologische kernbeslissingen. (kamerstukken II, 1982/1983, 18 056 nr. 1).

structuurschema gaan vergezeld van een kaart waarop de belangrijkste beleidsbepalende elementen voor zover mogelijk in beeld zijn gebracht. De in het eerste en tweede lid beschreven elementen dienen uiteraard zowel in het ontwerp van het plan, dat de pkb-procedure gaat doorlopen, als in het goedgekeurde plan, dat de pkb-procedure doorlopen heeft, tot uitdrukking te komen. Het derde lid van artikel 4 voorziet hierin.

Ten aanzien van concrete beleidsbeslissingen is geen nadere bepaling opgenomen. Een concrete beleidsbeslissing in de zin van artikel 2a van de wet zal over het algemeen inzicht geven in een bepaald onderdeel van het nationale ruimtelijke beleid, waarover niet in het kader van een structuurschets of structuurschema een beslissing is genomen of zal worden genomen, zoals bij voorbeeld het geval is bij de Nota ontwikkeling van het Markerwaardgebied (kamerstukken II, 1979/80, 16 320, nrs. 1-2).

Artikel 5

In het tweede lid van artikel 2a van de wet, wordt onder meer bepaald, dat een ieder uiterlijk een maand na afloop van de termijn van terinzageligging zijn opvattingen omtrent het ontwerp van het plan, als bedoeld in artikel 2a, eerste lid van de wet, kenbaar kan maken op een bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te bepalen wijze. Het eerste lid van artikel 5 geeft aan, dat dit kenbaar maken van opvattingen binnen de wettelijk gestelde termijn in ieder geval schriftelijk kan geschieden, gericht aan de voor het desbetreffende plan eerstverantwoordelijke Minister. Daarnaast scheidt het tweede lid ruimte voor het openen van andere mogelijkheden om opvattingen over het ontwerp kenbaar te maken. Wanneer de verantwoordelijke Ministers van deze ruimte gebruik maken dienen zij bij de bekendmaking van de terinzagelegging van het ontwerp van het plan tevens aan te geven, welke die andere mogelijkheden zijn.

HOOFDSTUK III – PROVINCIAAL PLANOLOGISCH BELEID

Artikel 6

De onderzoeksverplichting van Gedeputeerde Staten, vervat in artikel 6, is ten opzichte van die vervat in het oude artikel 2, sterk afgeslankt. Zo is de eis vervallen dat het onderzoek «voortdurend» moet zijn. Aldus wordt het aan de provinciale overheid overgelaten om uit te maken hoe benodigde onderzoeksresultaten het meest doelmatig kunnen worden verkregen.

Ook is de vroeger met zoveel woorden gelegde relatie met de aangrenzende gebieden vervallen. Dit spreekt zozeer vanzelf dat een uitdrukkelijke bepaling dienaangaande niet noodzakelijk lijkt.

Het tweede lid van artikel 2 van het Besluit op de Ruimtelijke Ordening bevatte een opsomming van onderwerpen waarop het provinciale onderzoek met name betrekking moest hebben. Ook deze opsomming is geschrapt.

Het ligt in de rede, dat Gedeputeerde Staten bij het onderzoek ten behoeve van de toekomstige ruimtelijke ontwikkeling van het gebied van de provincie de vroeger in dat tweede lid voorgeschreven onderwerpen van onderzoek mede betrekken. Zonder onderzoek naar bij voorbeeld het fysieke milieu, waarbij voor de begripsbepaling kan worden aangesloten bij de definitie zoals gegeven in het plan Integratie Milieubeleid kamerstukken II, 1983/1984, 18 010, nr. 1²⁾ zullen Gedeputeerde Staten immers niet naar behoren aan hun verplichting ingevolge artikel 6 kunnen voldoen.

Om dezelfde reden is de afzonderlijke verplichting tot een distributie-planologisch onderzoek ten behoeve van de voorbereiding van een streekplan-ontwerp vervallen.

Dit houdt geenszins in dat het uitvoeren van distributie-planologisch onderzoek ter voorbereiding van een streekplan overbodig is. Zoals in het regeringsstandpunt inzake het rapport «Richtlijnen en aanbevelingen voor distributie-planologisch onderzoek» (kamerstukken II, 1982/1983, 17 857, nr. 1; brief van 12 april 1983) is gesteld, kan distributieplanologisch onderzoek

² Het geheel van levende en niet levende elementen van het milieu, op zichzelf en in hun onderlinge samenhang, te weten: water, bodem, lucht, mensen, dieren, planten, goederen en de relatie daartussen: ecosystemen, natuur en landschap.

een waardevolle bijdrage leveren aan de beleidsvorming op het gebied van de planning van distributieve voorzieningen.

De eerste verantwoordelijkheid hiervoor berust bij provincies en gemeenten. Gelet op de ervaringen die met dit onderzoeksinstrument vanaf 1976 zijn opgedaan, is de stelling gerechtvaardigd dat in vele gevallen met een eenvoudiger (en dus goedkoper) vorm van distributie-planologische onderzoek kan worden volstaan dan in het recente verleden veelal het geval was.

In dit kader is goed overleg op regionaal en plaatselijk niveau tussen de betrokken besturen en belanghebbenden over de mogelijke distributie-planologische knelpunten en het daarvoor benodigde onderzoek van groot belang.

Artikel 6 van het Besluit op de ruimtelijke ordening 1985 voorziet tenslotte ook niet meer in een plicht tot publikatie van de onderzoeksresultaten. Voor zover het onderzoek ten grondslag ligt aan een streekplan of een ontwerp-streekplan voorziet immers artikel 7, tweede lid, in een dergelijke publicatieplicht. Een verdergaande verplichting lijkt niet nodig, nu de Wet openbaarheid van bestuur algemene voorzieningen over openbaarheid van bij de overheid berustende documenten bevat.

Artikel 7

De redactie van het eerste lid van dit artikel is ten opzichte van de redactie van het oude artikel 5 op ondergeschikte punten aangepast. Overigens zal thans ingevolge het bepaalde in artikel 4a, achtste lid, van de wet, de beschrijving bedoeld in het eerste lid, onder a, ook met zoveel woorden de van wezenlijk belang zijnde beslissingen moeten bevatten.

Het bepaalde in het tweede lid omvat thans ook een plan tot uitwerking van een streekplan. Voorts is de redactie van het bepaalde in het tweede lid, onder b, aangepast aan het vervallen van de afzonderlijke regeling van het overleg bij de voorbereiding van het streekplan. Deze regeling was voorheen vervat in artikel 3 van het Besluit op de Ruimtelijke Ordening. Gelet op de bepaling, dat in de toelichting op het streekplan van bedoeld overleg rekenschap moet worden afgelegd (voorheen vervat in artikel 5, tweede lid, van het Besluit op de Ruimtelijke Ordening, thans in artikel 7, tweede lid) is evenwel in wezen aan een afzonderlijk geregelde overlegverplichting bij de voorbereiding van een streekplan geen behoefte.

Het schrappen van deze afzonderlijke regeling betekent dan ook niet dat bij de voorbereiding van het streekplan geen overleg gevoerd hoeft te worden, noch dat de instanties waarmee dit behoort te gebeuren – alle besturen van betrokken provincies, gemeenten en waterschappen, de betrokken rijksdiensten en autoriteiten aan gene zijde van de Rijksgrens – ter discussie zouden staan. Overigens verplicht artikel 4a, tweede lid, van de wet tot het voeren van overleg met alle betrokken gemeentebesturen en is ingevolge de beschikking van het Comité van Ministers van de Benelux Economische Unie van 13 mei 1974, nr. M(74)12, overleg voorgeschreven met de bevoegde autoriteiten aan gene zijde van de Rijksgrens.

De verplichting tot het voeren van overleg als zodanig blijft dan ook onverminderd van kracht, zij het dat deze, voor zover niet in de wet vastgelegd, thans (impliciet) in artikel 7, tweede lid, is verwoord. Het is hierbij aan Gedeputeerde Staten om per concreet geval te bepalen hoe omvangrijk en intensief zij het overleg willen voeren en of zij hieraan een termijn willen verbinden.

Artikel 8

In de opzet van het Besluit op de ruimtelijke ordening 1985 past ook een vereenvoudiging van de voorschriften voor de inrichting van streekplankaarten. Volstaan is met een aantal eisen die borg staan voor handzame en duidelijke kaarten. Het vroegere tweede lid is geschrapt. De vereenvoudiging is in overeenstemming met het gevoel van het IPO-ro ter zake.

Afdeling 1 – Structuurplannen en bestemmingsplannen

§ 1 – Algemeen

Artikel 9

De bepalingen ten aanzien van het door het gemeentebestuur in te stellen onderzoek, zijn evenals de in artikel 6 van het onderhavige besluit opgenomen bepalingen ten aanzien van het door Gedeputeerde Staten te verrichten onderzoek vereenvoudigd. De onderwerpen die voor onderzoek in aanmerking komen, zijn ook hier niet meer met zoveel woorden genoemd. Het is bij uitstek de verantwoordelijkheid van de gemeente het onderzoek, zowel qua omvang als qua diepte, zodanig in te richten dat op de meest doelmatige wijze de ten behoeve van de toekomstige ruimtelijke ontwikkeling benodigde kennis wordt verkregen. Voor zover het onderzoek bedoeld is om ten grondslag te liggen aan een structuur- of bestemmingsplan komt deze verantwoordelijkheid tot uitdrukking in artikel 11, tweede lid, onder a, respectievelijk artikel 12, tweede lid, onder a: de gemeente zal voor de bij het plan gemaakte keuzen rekenschap moeten afleggen door middel van de in de toelichting gegeven onderbouwing van het plan, waarvan de uitkomsten van het onderzoek een der elementen vormt. Zo zal zeker indien beoogd wordt bij het plan bestemmingen te geven die nog niet verwezenlijkt zijn, een onderzoek naar de bodemgesteldheid in verband met karakter en kwaliteit van de bodem behoudens hoge uitzondering niet gemist kunnen worden. Daarbij dient met name te worden gelet op mogelijke verontreiniging van de bodem, die immers van wezenlijk belang kan zijn voor de keuze voor bepaalde bestemmingen en mitsdien voor de uitvoerbaarheid van het plan. Daarnaast kan bij het onderzoek naar de bodemgesteldheid ook acht geslagen worden op zich mogelijk aan de oppervlakte of in de ondergrond bevindende voorkomens van delfstoffen, zulks mede in verband met eventuele gevolgen voor het wenselijke gebruik van de in het plan begrepen grond. Ook de mogelijke aanwezigheid van archeologische waarden zal in bepaalde gevallen bij het onderzoek naar de bodem zeker de aandacht verdienen.

Volledigheidshalve zij er op gewezen dat het schrappen van de opsomming van de met name te onderzoeken onderwerpen uiteraard de verplichting tot het instellen van een akoestisch onderzoek ingevolge de artikelen 52 jo. 43 en 69 jo. 62 en 77 Wet geluidhinder (Stb. 1979, 99) onverlet laat.

Het afzonderlijk gestelde vereiste van een distributie-planologisch onderzoek en de publikatieplicht ten aanzien van de onderzoeksresultaten vervallen (artikel 7, derde, resp. vijfde lid, van het Besluit op de Ruimtelijke Ordening). Hetgeen in de toelichting bij artikel 6 is gesteld inzake distributie-planologisch onderzoek is bij structuur- en bestemmingsplannen van overeenkomstige toepassing. Met name bij de voorbereiding van bestemmingsplannen is het overleg tussen de betrokken besturen en belanghebbenden van zeer grote waarde omdat naar verwachting de mogelijke knelpunten zich vooral hier zullen voordoen en het distributie-planologisch beleid in een juridisch bindende planfiguur wordt neergelegd. Zeker in stationaire situaties of in gevallen waarin bij voorbeeld door teruglopende bestedingen vooral sprake is van kwalitatieve wijzigingen binnen het bestaande verzorgingsapparaat zal het accent sterk op dit overleg liggen.

In gevallen waarin sprake is van structurele verschuivingen in de bestaande verzorgingsstructuur, alsmede in situaties waarin de lagere overheden over een financieel sturingsinstrument beschikken (bij voorbeeld in het kader van de stadsvernieuwing) ligt nader onderzoek voor de hand.

De verplichting tot onderzoek naar de uitvoerbaarheid van het plan is gehandhaafd, waarbij echter wel de beperking tot bestemmingen die in de naaste toekomst zullen worden gerealiseerd, is vervallen. Het bestemmingsplan moet uiteindelijk in zijn totaliteit uitvoerbaar zijn waarbij het realiteitsgehalte van het plan, hoe globaal in den beginne ook opgezet, vanaf dat begin mede in ogenschouw wordt genomen.

Daarbij verdient in het bijzonder de uitvoerbaarheid in financieel, in sociaal-economisch en in maatschappelijk opzicht de aandacht. Bij maatschappelijke uitvoerbaarheid moet gedacht worden aan de relatie tussen de uitvoering van het bestemmingsplan en de te verwachten maatschappelijke ontwikkeling. In het begrip maatschappelijke uitvoerbaarheid is het onder meer rekening houden met ecologische waarden begrepen.

Ook bij het onderzoek naar de sociaal-economische uitvoerbaarheid van het plan kan het distributie-planologisch onderzoek zijn dienst bewijzen. De Raad van Advies voor de Ruimtelijke ordening heeft eveneens hierop gewezen. Voor wat betreft de financiële uitvoerbaarheid kan men stellen dat dit een belangrijke toetssteen is bij zowel totstandkoming als verwerking van het plan. Het onderzoek naar de financiële uitvoerbaarheid zal overigens sterk afhankelijk zijn van de aard van het plan. Bij een plan met een globaal karakter zal het onderzoek in de regel ook slechts vrij globale uitkomsten te zien geven; bij een meer uitgewerkt plan of bij een uitwerkingsplan daarentegen zal het uitkomsten geven in de zin van een exploitatieopzet. Gaat het hierbij om plannen, waarbij mogelijke planschade en/of onteigening op voorhand voorzien zijn dan ligt het in de rede bij het onderzoek mede aan deze mogelijke kostenposten aandacht te besteden.

Artikel 10

Gezien het karakter van gemeentelijke structuur- en bestemmingsplannen is de afzonderlijke regeling van het bij de voorbereiding van deze plannen te voeren overleg gehandhaafd. Wel heeft dit overlegartikel een wat functionelere opzet gekregen. Over het algemeen dient naar de mening van ondergetekende het overleg beperkt te blijven tot die instanties waarmee overleg naar het oordeel van de gemeente ook werkelijk noodzakelijk is. Dit wordt met zoveel woorden in artikel 10 tot uitdrukking gebracht: waar nodig vindt overleg plaats. Daarbij biedt deze bepaling tevens een sleutel om het begrip «noodzaak» te objectiveren, hetgeen bij het vervolg van met name de bestemmingsplanprocedure van belang is: indien het bij de voorbereiding van het bestemmingsplan nodige overleg achterwege blijft zal dit onder meer kunnen leiden tot onthouding van goedkeuring. De meer functionele opzet van het artikel komt voorts tot uitdrukking in het schrappen van de territoriale begrenzing van het in voorbereiding zijnde plan als grondslag bij uitsteking voor de verplichting tot het voeren van overleg met besturen van andere gemeenten. In plaats daarvan wordt in dit artikel het verplichte overleg afhankelijk gesteld van de in het in voorbereiding zijnde plan te regelen belangen, waarbij andere gemeenten rechtstreeks betrokken kunnen zijn. Indien bij voorbeeld geen sprake is van gemeenten grenzend aan het in het plan begrepen gebied, kan overleg met andere gemeenten in die regio niettemin geboden zijn. Het is de verantwoordelijkheid van de gemeente die belast is met de opstelling van het plan zelf om te beoordelen of deze situatie zich redelijkerwijs voordoet.

Het overleg met de meest betrokken diensten van Rijk en provincie wordt eveneens duidelijker in verband gebracht met de specifieke belangenbehartiging van die diensten. Het ligt in de rede dat in het algemeen overleg zal moeten worden gevoerd met die diensten die belast zijn met de zorg voor de ruimtelijke ordening. De betrokkenheid van andere diensten zal afhankelijk zijn van de in het in voorbereiding zijnde plan in het geding zijnde belangen. Hierbij dient te worden aangetekend dat de eisen met betrekking tot het advies van de inspecteur milieuhygiëne, die voortvloeien uit de artikelen 44 jo. 52 en 63 jo 69 en 78 van de Wet geluidhinder, onverkort van kracht blijven. Om ieder misverstand te voorkomen zij overigens in dit verband gewezen op het belang van het tijdig voeren van overleg ook ten aanzien van andere aspecten, juist om te voorkomen dat in latere fasen van de procedure ongewenst vertragingen gaan optreden. Ten overvloede kan hierbij worden opgemerkt, dat het de gemeente uiteraard vrij staat tijdig overleg te voeren met bij voorbeeld Gedeputeerde Staten en/of de inspecteur

van de ruimtelijke ordening om na te gaan met welk overleg in welke omvang onder omstandigheden kan worden volstaan. Naast het overleg met de meest betrokken diensten van Rijk en provincie is overigens ook in voorkomend geval, vergelijkbaar met de overlegsituatie bij het streekplan, overleg met de bevoegde autoriteiten aan gene zijde van de Rijksgrens op zijn plaats. Tenslotte is de verplichting tot overleg met waterschapsbesturen geobjectiveerd. Het spreekt overigens vanzelf, dat bij het opstellen van het plan ook overleg met belanghebbende organisaties en personen wenselijk kan zijn.

Bij het voeren van overleg staat het de gemeenten uiteraard vrij desgewenst dit overleg aan een termijn te binden. Volledigheidshalve zij er hier nog op gewezen, dat invulling van de overlegbepalingen voor een structuurplan anders kan liggen gezien zijn inhoud dan voor het bestemmingsplan.

Nadere aanwijzing van bepaalde rijksdiensten als ingevolge het nu vervallen tweede lid van het voormalige artikel 8 mogelijk was is overbodig. Bovendien is het in de meeste provincies gebruikelijk het overleg af te ronden met een behandeling in de provinciale planologische commissie, waarbij de gemeente geattendeerd kan worden op de wenselijkheid van speciaal overleg met een bepaalde instantie.

§ 2 – Structuurplannen

Artikel 11

Van het structuurplan blijkt minder gebruik te zijn gemaakt dan destijds werd verwacht. In de praktijk zijn allerlei structuurschetsen en/of structuurvisies ontstaan, die eenvoudiger van opzet zijn en gericht zijn op een kortere termijn dan het structuurplan. Zij worden in wezen gehanteerd als een soort pseudostructuurplan. Om aan deze ontwikkeling tegemoet te komen, wordt in het bepaalde in het eerste lid, onder a, meer ruimte geboden ten aanzien van de invulling van het plan dan voorheen het geval was onder artikel 9 van het Besluit op de Ruimtelijke Ordening en is de voorwaarde, dat het structuurplan op langere termijn moet worden gericht vervallen. Hierdoor worden bedoelde structuurvisies en/of structuurschetsen thans onder het begrip structuurplan gevangen, indien zij althans de voorgeschreven procedure doorlopen.

Artikel 11 laat de mogelijkheid open om structuurplannen te maken voor delen van een gemeente of voor gebieden die tot meer dan één gemeente behoren. Daartoe wordt thans in het eerste lid gesproken van «het in het plan begrepen gebied» en is daarnaast bepaald dat het structuurplan tevens inzicht moet geven in de relatie tot het omringende gebied. Het ligt in de rede, dat in de toelichting bij het plan gemotiveerd wordt waarom in voorkomend geval niet het gehele grondgebied van de gemeente in het structuurplan wordt opgenomen.

Het tweede lid is dienovereenkomstig aangepast: de plicht om onderzoeksresultaten te publiceren betreft alleen dat (gedeelte van het) onderzoek dat betrekking heeft op het in het plan begrepen gebied. Was bij het onderzoek een groter gebied betrokken, dan in het structuurplan is begrepen dan kan ter wille van het inzicht in de samenhang met de overige delen van dat grotere gebied of reeds om praktische redenen het onderzoek uiteraard ook in zijn totaliteit openbaar worden gemaakt.

Tenslotte is het tweede lid van artikel 11 in overeenstemming gebracht met het nieuwe artikel 6a van de wet en in verband hiermede overzichtelijker opgezet.

Ingevolge artikel 6a, tweede lid, onder c, van de wet vormt de rapportering over de geboden gelegenheid tot inspraak en over de uitkomsten daarvan een der elementen in het voorbereidingsproces van gemeentelijke ruimtelijke plannen, het structuur- en het bestemmingsplan. Het ligt dan ook in de rede deze rapportering onder te brengen in de toelichting op zodanig plan.

Deze bepaling zal overigens pas daadwerkelijk kunnen worden toegepast, wanneer niet alleen artikel 6a van de wet in werking is getreden, maar bovendien de inspraakverordening is vastgesteld en deze kan zijn nageleefd. Met het oog hierop is in artikel 39 een overgangsbepaling opgenomen.

§ 3 – Bestemmingsplannen

De bepalingen omtrent de vormgeving en inrichting van bestemmingsplannen zijn sterk vereenvoudigd.

Slechts die bepalingen, die voor het bestemmingsplan als zodanig en voor de hieraan te ontleenen rechtszekerheid van belang zijn, en die niet reeds voldoende in de wet zijn vastgelegd, zijn – zo nodig met enkele aanpassingen ter bevordering van flexibiliteit – gehandhaafd.

Artikel 12

Dit artikel is sterk gewijzigd ten opzichte van het voormalige artikel 10 van het Besluit op de Ruimtelijke Ordening: deels is een aantal bepalingen geschrapt, deels zijn nieuwe bepalingen opgenomen in verband met de gewijzigde Wet op de Ruimtelijke Ordening (tweede lid, onder c en d).

Zoals al uitvoerig in het algemeen deel van deze toelichting is uiteengezet heeft de mogelijkheid het bestemmingsplan een globaler, meer programmatisch getint karakter te geven meer accent gekregen. Tot dusverre kon de gemeente haar bij de verwezenlijking van het ruimtelijk beleid te hanteren uitgangspunten voor een belangrijk deel slechts verwoorden in de toelichting op het bestemmingsplan. Het programmatische karakter van het plan kwam daardoor ook hoofdzakelijk tot uitdrukking in de toelichting.

Deze toelichting vormt evenwel geen onderdeel van het plan: er kan dan ook geen rechtstreeks burgers bindende werking aan ontleend worden. Niettemin werd wel de behoefte gevoeld om invulling te kunnen geven aan de leemte die er bestaat tussen de beschrijvende toelichting op bepaalde bestemmingen enerzijds en de concreet op die bestemmingen toegesneden verplichtende voorschriften anderzijds.

Om in deze leemte te voorzien werd in het verleden al wel eens onder de bestemmingsaanduiding in de planvoorschriften een algemene omschrijving van die bestemming gegeven, maar deze was veelal eenvoudig en oppervlakkig. Naarmate echter het bestemmingsplan een globaler karakter zal kunnen krijgen wordt de behoefte aan invulling van die leemte groter.

Artikel 12, eerste lid, onder a, voorziet thans hierin. Elk plan zal voortaan als onderdeel moeten bevatten een omschrijving van de in het plan vervatte bestemmingen, waarbij per bestemming het doel of de doeleinden worden aangegeven, die aan de in het plan begrepen gronden worden toegekend, alsmede in voorkomend geval, een beschrijving in hoofdlijnen van de wijze waarop met het plan dat doel of die doeleinden worden nagestreefd. Deze laatste zinsnede ziet in het bijzonder op die gevallen, waarin de gemeenten een zogenaamd globaal eindplan opstellen. Ditzelfde geldt uiteraard wanneer een of meer delen van het plan in deze vorm worden gegoten.

Met andere woorden: min of meer concreet ingevulde, zij het kwalitatieve doch wel als toetssteen te hanteren elementen uit de toelichting, die voor een goede realisatie van het in het plan vervatte ruimtelijk beleid van groot belang zijn, kunnen thans langs de weg van de beschrijving in hoofdlijnen onderdeel van het plan worden en zijn dan als zodanig bindend. Aldus zijn zij ook een referentiekader voor de toetsing van vergunningaanvragen, meer in het bijzonder bij de hantering van vrijstellingsbevoegdheden.

De redactie van het eerste lid, onder c, van dit artikel legt meer dan voorheen de nadruk op de omstandigheid dat eventuele voorschriften noodzakelijk moeten zijn in verband met de aangewezen bestemming.

Het tweede lid van artikel 12 is in overeenstemming gebracht met de nieuwe artikelen 6a en 31a van de wet en in verband hiermede overzichtelijker opgezet.

Voor wat betreft de in dit tweede lid, onder c, opgenomen rapportering als element van de toelichting op het bestemmingsplan zij verwezen naar hetgeen hiervoor bij artikel 11, tweede lid, onder c, is vermeld.

Artikel 31a, vierde lid, van de wet bepaalt dat – voorzienbare – hogere kosten in beginsel slechts kunnen worden opgelegd, wanneer de toelichting op het bestemmingsplan uitdrukkelijk rept over het ontbreken van overeenstemming over de verdeling van die kosten. In deze nieuwe benadering van het bestemmingsplan en de uitwerking die hieraan in artikel 12 is gegeven kunnen zowel de Raro, als de VNG, als ook het IPO-ro zich vinden.

Artikel 13

Dit artikel heeft betrekking op bestemmingsplannen die op grond van het bepaalde in artikel 11 van de wet geheel of gedeeltelijk nog moeten worden uitgewerkt. Zoals al in het algemene deel van deze toelichting is uiteengezet, strekt de redactie van deze bepaling ertoe een ruimer gebruik van dergelijke plannen mogelijk te maken, dan de praktijk was onder de werking van artikel 13a van het voormalige Besluit op de Ruimtelijke Ordening, mede ten gevolge van de Kroonjurisprudentie op dit punt.

Wil de bestemmingsplanprocedure met alle daarin vervatte waarborgen zin hebben, dan zal de inhoud van een dergelijk plan wel aan bepaalde minimumeisen moeten voldoen. Dit minimum is in de nieuwe redactie zodanig geformuleerd dat uit het plan zelf, dus inclusief de daarin vervatte regels voor de uitwerking, voldoende inzicht verkregen moet kunnen worden in de hoofdlijnen van de toekomstige ontwikkeling van het plangebied. Hierdoor wordt het mogelijk om in een ruimere mate dan thans het geval is, de nadere detaillering van het bestemmingsplan in uitwerkingsplannen plaats te laten vinden.

Anders dan het voormalige artikel 13a van het Besluit op de Ruimtelijke Ordening, heeft artikel 13 van het Besluit op de ruimtelijke ordening 1985 geen betrekking meer op de eveneens in artikel 11 van de wet geregelde wijzigingsbevoegdheid. Deze materie is reeds afdoende in de wet geregeld. Het Besluit op de Ruimtelijke Ordening voegde aan de wettelijke regeling ook niets toe, zodat de desbetreffende regelingen konden vervallen.

Artikel 14

Dit artikel, waarvan de strekking voorheen vervat was in artikel 12 van het Besluit op de Ruimtelijke Ordening, geeft duidelijker dan destijds aan, dat de uitoefening van de in artikel 11 van de wet geregelde uitwerkings- of wijzigingsbevoegdheid in beginsel in dezelfde vorm wordt gegoten als die van het bestemmingsplan, dat aan die bevoegdheid ten grondslag ligt. Zowel het uitwerkings- als het wijzigingsplan wordt naar analogie van artikel 12 vervat in een omschrijving van de bestemmingen, een of meer kaarten, voor zover nodig gebruiksvoorschriften ten aanzien van grond en opstallen en, voor zover nodig, een regeling van de vrijstellingsbevoegdheid en gaat evenzo vergezeld van een toelichting.

Deze toelichting zal in elk geval moeten bevatten de aan de concrete uitwerking of wijziging ten grondslag liggende gedachten en in voorkomend geval de rapportering over het overleg met de belanghebbenden en de uitkomst daarvan. Door de woorden «in voorkomend geval» wordt voorzien in de situatie, dat het om zuiver praktische redenen nog niet mogelijk is bedoelde rapportering in de toelichting op te nemen. Deze situatie doet zich voor wanneer het overleg met de belanghebbenden wordt gevoerd aan de hand van de ontwerp-uitwerking of -wijziging. Vindt het overleg echter plaats voorafgaande aan het opstellen van bedoeld ontwerp, dan zal de toelichting op dat ontwerp, evenals uiteraard die op de uitwerking of wijziging zelf, bedoelde rapportering moeten bevatten.

Daarnaast heeft de toelichting een meer op het in het uitwerkings- of wijzigingsplan begrepen gebied toegespitste aanvulling op het onderzoek, dat eerder in het kader van de voorbereiding van het bestemmingsplan is

verricht, wanneer de concrete uitwerking of wijziging van dit plan daartoe aanleiding geeft. Ditzelfde geldt voor eventueel nader overleg met de in artikel 10 van het onderhavige besluit genoemde besturen en diensten.

Tenslotte kan ook in de toelichting op het uitwerkings- of wijzigingsplan het ontbreken van overeenstemming over de verdeling van hogere kosten nogmaals, als aanvulling of als nieuw punt worden opgevoerd.

Artikel 15

Dit artikel bevat de eisen die aan een bestemmingsplan gesteld moeten worden met het oog op de uitvoering van de Wet geluidhinder. Deze wet regelt niet rechtstreeks hoe inrichting en voorschriften van het bestemmingsplan moeten luiden, maar beperkt zich ertoe te bepalen dat bij de voorbereiding van het bestemmingsplan akoestisch onderzoek wordt verricht en dat vervolgens bij de planvaststelling de ingevolge de wet hoogst toelaatbare grenswaarden in acht worden genomen. In verband daarmee mogen bij de vaststelling van bestemmingsplannen die betrekking hebben op gronden, gelegen in zones in de nabijheid van bepaalde geluidsbronnen (met name belangrijke wegen en industrieterreinen), bepaalde geluidsgevoelige objecten (woningen, gebouwen, andere objecten) slechts worden toegestaan indien die objecten geen hogere geluidsbelasting zullen ondervinden dan bij of krachtens de Wet geluidhinder is bepaald.

Om te kunnen beoordelen of de bepalingen van de Wet geluidhinder in acht worden genomen moet het bestemmingsplan aan bepaalde voorwaarden voldoen. Voorheen werd hierin voorzien door onderdelen van de artikelen 11, 13 en 14, van het Besluit op de Ruimtelijke Ordening. Het vervallen van bedoelde artikelonderdelen zou de koppeling tussen de Wet geluidhinder en het bestemmingsplan kunnen verstoren. Om dit te voorkomen is in artikel 15 van het Besluit op de ruimtelijke ordening 1985 vastgelegd welke elementen in het bestemmingsplan moeten worden opgenomen ten behoeve van de Wet geluidhinder. Dit artikel berust dan ook uitdrukkelijk mede op de artikelen 45 en 76, derde lid, van de Wet geluidhinder.

In de eerste plaats moeten situering en afmetingen van de geluidgevoelige gebouwen in zones langs wegen en rond industrieterreinen, worden vastgelegd, althans voorzover nodig voor de uitvoering van de Wet geluidhinder. Daarbij moet niet alleen gedacht worden aan de verschillen in geluidsbelasting die kunnen optreden, maar vooral ook aan die gevallen waarin het de bedoeling is door middel van afschermdende voorzieningen de geluidgevoelige bebouwing van de geluidbron te scheiden. Zo geeft een (maximaal) toegestane bouwhoogte indicaties of gezien de afstand van de bebouwing tot de weg wordt volstaan met de meer gebruikelijke voorzieningen zoals geluidschermen of -wallen of dat gedacht wordt aan zeer ingrijpende en daardoor kostbaarder voorzieningen zoals een overkapping. Ook mag niet onvermeld blijven dat de afmetingen van de eerste rij bebouwing ook van belang zijn voor het bepalen van de afschermdende functies ervan. Voorts kan het noodzakelijk zijn dat de situering van geluidgevoelige terreinen wordt vastgelegd, teneinde veilig te stellen, dat de maximaal toelaatbare geluidsbelasting niet zal worden overschreden. Bovendien moet van de voornaamste wegen de functie, alsmede het dwarsprofiel, dan wel het aantal rijstroken worden vastgelegd. Het aantal rijstroken is ingevolge de Wet geluidhinder in de eerste plaats bepalend voor de breedte van de zone langs de weg, waarbinnen die wet voor het bestemmingsplan consequenties kan hebben. Het is voorts, tezamen met de functie van de weg, een belangrijk gegeven voor de te verwachten verkeersintensiteit op de weg.

Ten aanzien van industrieterreinen zelf en van andere grote geluidsbronnen (bij voorbeeld spoorwegen, vliegvelden) worden hier geen bijzondere eisen noodzakelijk geacht. Voor industrieterreinen geldt op grond van de Wet geluidhinder reeds dat, als de vestiging van categorie A-inrichtingen in het bestemmingsplan niet uitdrukkelijk is uitgesloten, zoning met het daaraan verbonden akoestisch onderzoek is vereist en dat bij het toestaan van geluidgevoelige objecten binnen de zone beperkingen gelden.

Blijkens de in het algemeen deel van deze toelichting genoemde adviezen werd over het bepaalde in artikel 15 verschillend gedacht. De VNG heeft er op aangedrongen dit artikel geheel te schrappen. Ook het IPO-ro heeft bezwaren tegen artikel 15 geuit, met name voorzover het bestemmingsplannen betreft die ingevolge artikel 11 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening moeten worden uitgewerkt. De Raro erkende wel het belang van deze bepaling, doch verklaarde zich voorstander van een minder stringente opzet van het artikel ten aanzien van uit te werken plannen. De huidige tekst van het tweede lid komt aan beide laatstgenoemde reacties tegemoet.

Het tweede lid van artikel 15 geeft nu aan dat, voor zover een bestemmingsplan op grond van artikel 11 van de wet moet worden uitgewerkt, dan wel kan worden gewijzigd, in afwijking van het bepaalde in het eerste lid kan worden volstaan met het aangeven van de voor woningen en gebouwen als bedoeld in het eerste lid ten hoogste toelaatbare geluidsbelasting, welke bij de uitwerking dan wel de wijziging van het plan in acht moet worden genomen.

De gemeente is overigens niet verplicht in voorkomende gevallen gebruik te maken van de mogelijkheden van het tweede lid. Zij kan besluiten ook in uit te werken of te wijzigen plannen toepassing te geven aan de voorschriften van het eerste artikellid. Daarbij kan ten overvloede nog worden opgemerkt dat bij voorbeeld een wijzigingsbevoegdheid die verandering van rooilijnen of bouwhoogten binnen aangegeven grenzen mogelijk maakt, reeds voldoet aan artikel 15, eerste lid, zodat het tweede lid alleen al uit dien hoofde niet in aanmerking behoeft te komen.

Het bepaalde in het tweede lid zorgt ervoor dat enerzijds de uitvoering van de Wet geluidhinder niet de doelstellingen van het vergroten van de mogelijkheden ten aanzien van flexibele plannen doorkruist, en anderzijds dergelijke plannen zodanig worden opgesteld, dat overeenstemming met de Wet geluidhinder gewaarborgd is.

De bepalingen van het eerste en het tweede lid behoeven evenmin het opstellen van zogenaamde globale eindplannen in de weg te staan. Hiertoe zal door middel van een creatief gebruik van een samenstel van bestemmings- en doeleindenomschrijving en een beschrijving in hoofdlijnen van de wijze waarop met het plan die doeleinden worden nagestreefd, moeten worden getracht oplossingen te vinden die recht doen aan de eisen van de Wet geluidhinder.

Voor de bestemmingsplanpraktijk is van groot belang, dat de thans in artikel 15 opgenomen voorschriften uitsluitend gelden «voor zover de uitvoering van de Wet geluidhinder zulks vereist». Dit houdt in de eerste plaats in dat ze niet van toepassing zijn buiten de zones die ingevolge die wet gelden of moeten worden vastgesteld. Maar ook binnen die zones is differentiatie denkbaar. Indien aan de voorkeursgrenswaarde wordt voldaan is het namelijk voldoende als dit blijkt uit de plantoelichting. Indien een eerste rij bebouwing een voldoende afscherpende functie heeft om voor achterliggende woningen en terreinen die voorkeurswaarde te halen, zal dan ook voor evenbedoelde woningen en terreinen niet de eis gelden dat de situering wordt aangegeven. Het zal evenmin in alle gevallen noodzakelijk zijn dat het bestemmingsplan in detail de gegevens juridisch bindend vastlegt die gebruikt zijn voor het akoestisch onderzoek bij de voorbereiding van het plan. Wellicht is het goed hierbij aan te tekenen dat in binnenstadsituaties een hogere grenswaarde vaak per gevelrij in plaats van per pand kan worden aangevraagd en toegekend.

Overigens zij erop gewezen, dat thans een evaluatie van de Wet geluidhinder wordt gemaakt. De resultaten van deze evaluatie kunnen tot herbezinning over dit artikel aanleiding geven.

Artikel 16

Zoals hierboven ook in de toelichting op artikel 8 is gesteld, past het in de opzet van het Besluit op de ruimtelijke ordening 1985 de eisen met betrekking tot de inrichting van plankaarten te vereenvoudigen. Dit laatste is voor de bestemmingsplankaart gebeurd in artikel 16. De in het eerste lid

gegeven voorschriften worden noodzakelijk geacht voor handzame en duidelijke kaarten, terwijl zij – met name het bepaalde onder e – ook uit een oogpunt van rechtszekerheid van belang zijn. De bevoegdheid, voorheen vervat in artikel 11, tweede lid, jo artikel 6, tweede lid, van het Besluit op de Ruimtelijke Ordening, tot het geven van nadere voorschriften betreffende de technische uitvoering van de kaarten, waaraan bij circulaire van 9 februari 1970 (Stcrt. 27) uitvoering is gegeven, is vervangen door een aantal in het besluit zelf opgenomen voorwaarden waaraan de bestemmingsplankaart moet voldoen. De figuratie en aanduidingen op de plankaart moeten duidelijk en overzichtelijk worden aangebracht. In verband met mogelijk intensief en langdurig gebruik van de plankaart moet deze vervaardigd worden van duurzaam materiaal en moet deze bovendien zonder problemen of hoge kosten vermenigvuldigd kunnen worden. In deze vereenvoudigingen kan ook de VNG zich vinden.

Artikel 17

Deze bepaling, voorheen vervat in artikel 15 van het Besluit op de Ruimtelijke Ordening, is gehandhaafd. Slechts is verduidelijkt dat de «definitieve» bestemmingen en gebruiksregelen ook in nog nader uit te werken of te wijzigen, vorm kunnen zijn aangewezen of gegeven.

Afdeling 2 – Vrijstelling

Artikel 18

Om het vrijstellingsverzoek op zijn waarde te kunnen beoordelen zowel door de gemeente als door een eventuele derde moet de verzoeker duidelijk uiteenzetten wat hij beoogt en tenminste, blijkens een bijgevoegde schets van de situatie, op welke plaats.

Het bepaalde in het tweede lid is ontleend aan de praktijk dat zelden een aanvraag om vergunning die niet zonder het verlenen van vrijstelling zou kunnen worden ingewilligd, ook inderdaad gepaard gaat met zodanig vrijstellingsverzoek. Om nodeloos tijdverlies te voorkomen wordt zodanige aanvraag mede aangemerkt als een verzoek om vrijstelling. Indien burgemeester en wethouders zodanige bouw- of aanlegvergunning weigeren zullen zij derhalve ingevolge artikel 19a van de gewijzigde Wet op de Ruimtelijke Ordening moeten motiveren waarom zij geen termen aanwezig achten om tot vrijstelling over te gaan. In het geval dat de bouwvergunning slechts ingewilligd zou kunnen worden met toepassing van artikel 19 van de wet kan die motivering overigens bestaan uit de constatering dat de voor die vrijstelling vereiste voorwaarde – een voorbereidingsbesluit of een in procedure gebracht bestemmingsplan – ontbreekt.

Artikel 19

Het eerste en tweede lid van artikel 19 zijn ontleend aan de oude artikelen 20, onder a, en 21, onder a, van het Besluit op de Ruimtelijke Ordening.

Beide leden schrijven voor dat een verzoek om vrijstelling als bedoeld in de artikelen 17 en 18 van de wet wordt getoetst op het tijdelijk karakter. Is dit tijdelijk karakter niet aannemelijk dan wordt geen vrijstelling ingevolge genoemde artikelen verleend.

Het bepaalde onder de oude artikelen 20, b–d, en 21, b–c, van het Besluit op de Ruimtelijke Ordening heeft in het onderhavige besluit geen plaats gekregen. Het criterium in artikel 20c (oud) is door de nieuwe opzet van artikel 17 van de wet niet meer van waarde. De overige criteria, voorgenomen verwezenlijking van de bestemming binnen het tijdvak, waarvoor de vrijstelling is gevraagd, dan wel aantasting van een beschermd stads- of dorpsgezicht in de zin van de Monumentenwet door de vrijstelling, behoeven geen regeling in het onderhavige besluit. Zij kunnen overigens zeker wel een rol spelen bij de besluitvorming van gemeentewege om aan een

verzoek om tijdelijke vrijstelling medewerking te verlenen en de procedure vervat in artikel 19a, derde tot en met zevende lid, van de wet te volgen, dan wel geen medewerking te verlenen en de vrijstelling te weigeren.

Afdeling 3 – Aanwijzing van bouwwerken als bedoeld in de artikelen 18 en 18a van de wet

Artikel 20

Dit artikel is ongewijzigd uit het Besluit op de Ruimtelijke Ordening overgenomen.

Artikel 21

Dit artikel bevat een limitatieve opsomming van de bouwwerken bedoeld in artikel 18a van de wet waarvoor burgemeester en wethouders vrijstelling van het bestemmingsplan, dat wil zeggen inclusief eventueel hierin geregelde vrijstellingsmogelijkheden ingevolge artikel 15 van de gewijzigde wet, kunnen verlenen. Deze opsomming is mede naar aanleiding van desbetreffende reacties van de adviesorganen opgesteld. Er zij met nadruk op gewezen dat het voorkomen van genoemde bouwwerken in dit artikel 21 niet betekent, dat in de praktijk zonder meer vrijstelling zal worden verleend, noch dat voor zodanig bouwwerk geen vergunning vereist zou zijn. Burgemeester en wethouders hebben hun eigen verantwoordelijkheid bij het toetsen van zo'n vrijstellingsverzoek op zijn eigen merites. Bovendien zullen zij de in artikel 19a, eerste tot en met zevende lid, van de wet neergelegde procedure moeten volgen. In dit verband verdient de relatie met de deregulering van de bouwregelgeving (kamerstukken II, 1983/84, 17931 nr. 7) de aandacht. Het is niet uitgesloten dat de vrijstellingsmogelijkheid van artikel 18a van de wet in de toekomst aan betekenis zal inboeten, indien in het kader van de deregulering van de bouwregelgeving zou worden besloten een aantal categorieën van bouwactiviteiten niet langer aan een bestemmingsplantoetsing te onderwerpen. Dit zou te zijner tijd tot bijstelling van de in dit artikel gegeven opsomming kunnen leiden. De huidige opsomming is uiteraard ingegeven door planologische motieven. Indien te zijner tijd op grond van de Woningwet geen bestemmingsplantoetsing plaatsvindt, is daarmee ook het verlenen van vrijstelling niet langer aan de orde. Die categorieën dan wel onderdelen van bouwwerken zouden dan uit de huidige opsomming van dit artikel kunnen worden geschrapt.

De aanwezigheid van bouwwerken op de lijst betekent dat deze – in planologisch opzicht als kruimelgeval aan te duiden – bouwwerken als zodanig in beginsel voor vrijstelling van het plan ingevolge artikel 18a van de wet in aanmerking kunnen komen. De voor verwezenlijking van dergelijke bouwwerken tot dusver gebruikelijke weg, via toepassing van artikel 19 van de wet en artikel 50, achtste lid, van de Woningwet en derhalve onder toezicht van Gedeputeerde Staten, is hierdoor overbodig geworden.

Het is de verantwoordelijkheid van burgemeester en wethouders te toetsen of de gevraagde vrijstelling in het planologisch beleid past. Die verantwoordelijkheid betekent overigens ook het naar de strekking van de in artikel 21 gegeven bepalingen interpreteren van de daarin opgenomen begrippen; een interpretatie die uiteraard per gemeente op onderdelen verschillend zal kunnen zijn.

Overigens is de opsomming van de voor de vrijstelling ingevolge artikel 18a van de wet vatbare bouwwerken mede ontleend aan de richtlijnen van de verschillende colleges van Gedeputeerde Staten inzake de toepassing van genoemde artikelen 19 en 50, achtste lid. Zij waren daarbij veelal al aangemerkt als in aanmerking komend voor de zgn. algemene verklaring van geen bezwaar. Deze algemene verklaring van geen bezwaar heeft dan ook door de opgesomde bouwwerken uit de sfeer van genoemde artikelen 19 en 50, achtste lid, te halen, grotendeels haar betekenis verloren. Door de

ingevolge artikel 19a van de wet voorgeschreven procedure bij toepassing van artikel 19 van de wet behoort echter het automatisme van het op voorhand afgeven van de verklaring, zonder dat daartoe een verzoek aan Gedeputeerde Staten behoeft te worden gedaan, tot het verleden. De gemeente kan dus niet meer zelf bepalen of die algemene verklaring van geen bezwaar op de incidentele aanvraag van toepassing is, en haar vervolgens toepassen. De gang naar Gedeputeerde Staten moet voortaan worden gemaakt. Dit betekent echter niet, dat Gedeputeerde Staten nu ook niet meer bevoegd zouden zijn om in de vorm van richtlijnen op voorhand te verklaren, dat zij in bepaalde door hen nader te omschrijven gevallen die verklaring zullen afgeven. Een dergelijke zekerheidstelling vooraf kunnen Gedeputeerde Staten vanzelfsprekend desgewenst wel geven.

Wanneer op een concrete aanvraag de in de richtlijnen omschreven situatie van toepassing is, en de gemeente dit ook bij haar verzoek tot afgifte van de verklaring duidelijk vermeldt, zal dit verzoek als een soort hamerstuk kunnen worden afgedaan.

Ten overvloede wordt nog vermeld, dat ook indien reeds ten tijde van een verzoek om vrijstelling als bedoeld in artikel 18a van de wet een voorbereidingsbesluit in werking is getreden dan wel een herziening van het bestemmingsplan in procedure is gebracht burgemeester en wethouders toepassing kunnen geven aan artikel 18a.

Zijn zij voornemens zulks te doen (artikel 19a, eerste lid, van de wet) dan geldt ingevolge artikel 50, tweede lid, van de Woningwet voor hun beslissing voor wat betreft de bouwvergunning voor het betrokken bouwwerk geen aanhoudingsplicht.

HOOFDSTUK V – PLANOLOGISCHE ORGANEN

Afdeling I. Planologische organen op rijksniveau

§ 1. Rijksplanologische Commissie

Artikel 22

In het eerste lid is de departementale herindeling van 1982 verwerkt, bovendien is dit lid aangepast aan de regeling met betrekking tot de Rijksmilieuhygiënische Commissie. Aangezien het hoofd van de Rijksplanologische Dienst reeds ingevolge artikel 51, tweede lid, van de wet lid is van de Rijksplanologische Commissie, is het aantal door de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer aan te wijzen leden van twee gehandhaafd.

Artikelen 23 en 24

Deze artikelen zijn vrijwel ongewijzigd overgenomen uit het Besluit op de Ruimtelijke Ordening (oude artikelen 25 en 26).

Artikel 25

Het tweede lid is aangepast aan de terzake geldende praktijk. In de tekst van het oude artikel 27, tweede lid, van het Besluit op de Ruimtelijke Ordening stond vermeld dat de voorzitter werkcommissies kan vormen uit de Commissie; in feite doet de voorzitter dit nooit zelfstandig. De Commissie neemt een hiertoe strekkend besluit, doch doet dit op voorstel van de voorzitter.

Artikelen 26 en 27

Ook deze artikelen zijn inhoudelijk ongewijzigd overgenomen (voorheen de artikelen 30 en 31).

§ 2. *Rijksplanologische Dienst*

De artikelen 28 tot en met 30 zijn enigszins aangepast. In artikel 29, zevende lid, is de vervangingsregeling van de inspecteur van de ruimtelijke ordening enigszins aangescherpt. Artikel 30 is van overbodigheden ontdaan. In ditzelfde artikel is, onder f, het jaarverslag vervangen door jaarlijks uit te brengen ruimtelijke verkenningen teneinde de mogelijkheid te openen in plaats van een uitsluitend op het verleden gericht verslag van de werkzaamheden een meer op toekomstig beleid gericht overzicht uit te brengen.

§ 3. *Raad van Advies voor de Ruimtelijke ordening*

Het belangrijkste verschil in deze paragraaf ten opzichte van het Besluit op de Ruimtelijke Ordening betreft het feit dat thans wordt voorgesteld de leden van de Raad van Advies voor de Ruimtelijke ordening in zijn algemeenheid voor 4 jaar te benoemen, met de mogelijkheid om één keer te worden herbenoemd, eveneens voor een periode van vier jaar. Deze beperking tot benoeming voor 4 jaar geldt echter niet voor vertegenwoordigers van belangenorganisaties; zij kunnen voor onbepaalde tijd worden benoemd.

Met dit voorstel wordt onder meer aangesloten bij gedachten die leven op het punt van de reorganisatie van de rijksdienst. Hangende die discussie is niet gekozen voor een op termijn stellen van de Raad van Advies voor de Ruimtelijke ordening als zodanig, maar voor een snellere doorstroming van de leden van de Raad van Advies voor de Ruimtelijke ordening. Hiermee wordt beoogd beter te waarborgen dat de Raad van Advies voor de Ruimtelijke ordening ook echt functioneert als afspiegeling van de samenleving en de daarin levende stromingen en inzichten.

Artikel 31

De tekst van het eerste lid van dit artikel is aangepast aan de departementale indeling van 1982.

In het derde lid wordt benoeming voor 4 jaren geregeld, met de mogelijkheid van eenmalige herbenoeming voor eveneens vier jaren. Zoals gesteld geldt deze beperking niet voor de vertegenwoordigers van organisaties; zij kunnen voor onbepaalde tijd worden benoemd. Tevens geldt voor benoeming en herbenoeming een leeftijdsgrens van zeventig jaar. Het vierde lid voorziet in de mogelijkheid dat voor leden die organisaties vertegenwoordigen plaatsvervangers worden benoemd. Daarbij wordt tevens bepaald dat als een vertegenwoordiger van de belangenorganisatie zijn lidmaatschap beëindigt ook het desbetreffende plaatsvervangend lidmaatschap wordt beëindigd.

In het vijfde lid van dit artikel wordt bepaald dat leden die bij voorbeeld door functiewisseling niet meer geacht kunnen worden de oorspronkelijke belangenorganisatie te vertegenwoordigen, worden ontslagen. De grondslag is daarmee immers aan hun oorspronkelijke benoeming ontvallen.

Artikelen 32-37

Deze artikelen zijn overgenomen uit het Besluit op de Ruimtelijke Ordening (vroeger de artikelen 34-39).

Afdeling II. Provinciale Planologische Commissie

Artikel 38

Dit artikel is ontleend aan het oude artikel 40 van het Besluit op de Ruimtelijke Ordening. Het tweede lid van dit artikel is aangepast aan de thans terzake geldende naamgeving van genoemde rijksvertegenwoordigers. Aan deze rijksvertegenwoordigers zijn toegevoegd de inspecteur van

de volksgezondheid, belast met het toezicht op de hygiëne van het milieu en de Rijksconsulent voor Handel, Ambacht en Diensten.

Een soortgelijke bepaling is reeds opgenomen in het Besluit samenstelling planologische commissie Rijnmond (Stb. 1979, 436). Tevens zijn toegevoegd de Rijkshoofdinspecteur van het Verkeer, hoofd van het betrokken district van de Rijksverkeersinspectie, de directeur Landelijke Gebieden en Kwaliteitszorg en het Districtshoofd van de Rijksdienst voor de Monumentenzorg.

Het oude derde lid van artikel 40 is vervallen. Juist met het oog op de hierboven weergegeven toevoegingen zal naar verwachting aan de expliciete bevoegdheid van de Minister om rijksdiensten aan te wijzen die in de provinciale planologische commissie vertegenwoordigd moeten zijn, geen behoefte meer bestaan. Zonodig kan het tweede lid van dit artikel worden gewijzigd.

HOOFDSTUK VI – OVERGANGS- EN SLOTBEPALINGEN

Artikel 39

Deze overgangsregeling is al onder artikel 11, tweede lid, onder c, toegelicht.

Artikel 40

Teneinde te voorkomen dat bij de inwerkingtreding van het nieuwe systeem alle binnen de Raad van Advies voor de Ruimtelijke ordening verzamelde deskundigheid tegelijkertijd verdwijnt wordt hier voorgesteld een rooster van aftreden te hanteren. Dit heeft met name betrekking op de deskundigen op bestuurlijk en technisch gebied inzake de ruimtelijke ordening. Rekening houdend onder andere met de reeds vervulde lidmaatschapsduur zal hier de eerste keer benoeming voor respectievelijk één, twee, drie of vier jaar plaatsvinden.

Artikel 41

Dit artikel hangt ten nauwste samen met artikel 42.

Artikel 42

Afhankelijk van het tijdstip van totstandkoming en (gefaseerde) inwerkingtreding van de Wet tot wijziging van de Wet op de Ruimtelijke Ordening kan het gewenst zijn bepaalde delen van dit besluit nog niet in werking te laten treden.

De Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,
P. Winsemius